

100. szám

MAGYAR SZÓ

Newsletter of the Hungarian Community in Wellington
No. 1
September 1990

E L Ő S Z Ó

Szólaltassuk meg a magyar szót. Ez a legalapvetőbb kívánsága az itteni magyaroknak, mind az idősebbeknek, mind a fiataloknak. Más kívánságokról is szó esett a közelmúltban tartott gyűléseken, mint például "Vegyünk egy klub házat!", de okosabbnak látszik, ha a legfontosabb dolgokkal kezdünk.

Mert "nyelvében él a magyar", ahogy a régi mondás szól. Még akkor is, ha idegenben él, ha más nyelveken is beszél, ha már anyanyelve nem is olyan tiszta és kifejező, mint előbb, még akkor is így van.

Kezdtünk mi már egy Magyar Szó nevű körlevelet az ötvenes évek végén. Farkas Pista Bácsi kiadásában egy tucatnyi szám jelent meg. A régiak tudják, hogy nem az érdektelenség vetett véget ennek a vállalkozásnak, inkább az egyenletlenség. Ha visszatekintünk, a körlevél rövid élete semmit nem vesz el érdeméből.

Az új Magyar Szó célja az, hogy a helyi magyarság érdeklődését fenntartsa magyar jellegű, főként wellingtoni események, hírek, tudnivalók közlésével. Ne várjunk hát túl sokat tőle. Aki többet akar, az ma már előfizethet kedvére való otthoni kiadványokra.

A kiadás és postázás költsége egyenlőre megvan. Így az egyetlen támogatás, amit mindenkitől kérünk az, hogy segítsen a Kérdőív visszaküldésével, és amikor arra sorkerül, a rendezvények támogatásával.

Ami pedig a Wellingtoni Magyar Közösség összetartását és együttműködését jelenti, az azon múlik, hogy akadjanak, akik hajlandók rájuk bízni. Látjuk azt, hogy az otthoni megújulás itt is megújulást jelentett. Sokan ígértek segítséget, s reméljük, hogy az ígéretből valóság lesz.

Szeretettel
köszöntjük kedves olvasóinkat!

E különleges ünnep alkalmával szeretnénk Önöket megajándékozni egy kis nosztalgias visszapillantással. A következő oldalakon megpróbáljuk visszaidézni az elmúlt húsz év fontosabb eseményeit. Átböngészünk a Magyar Szó száz számát (azaz kilencvenkilencet plusz egy külön kiadást az első új-zélandi magyar fesztivál megörökítésére), és kiemeltünk néhány jellegzetes cikket. Közbe hamar rájöttünk, hogy számos cikk és sorozat van, amit szerettünk volna betenni ebbe a jubileumi mellékletben, de hely híján ki kell hagynunk őket. Bizony sok nagyszerű cikk jelent meg húsz éven át az új-zélandi Magyar Szó hasábjaiiban! Szomorúan hozzátesszem, hogy sokan, akik írtak már nem élnek. De emléküik és mondani-valójuk lapunkban biztos, hogy tovább él és talán ha néha visszaidézünk egy-egy régi cikket, megihlethet egy újat...

Kellemes nosztalgizást!

Szentirmay Klára

Dear Reader,

We would like, on this special occasion, to treat you to a nostalgic journey down memory lane. In the following pages we try to recall the more significant events of the last twenty years. We borrowed into the archives - the one hundred issues of Magyar Szó (99 that is, plus a special edition in commemoration of the first New Zealand Hungarian Festival) and we chose some key articles. We soon realised there were numerous articles and columns that were important to include in this special jubilee supplement, but that some would have to be left out due to a lack of space. There have certainly been lots of worthy articles published over the last twenty years.

I'm sad to say that many who wrote articles are no longer among us.

But their memory and what they had to say lives on, at least through the pages of our magazine. And perhaps if we reread the occasional old article, it may inspire a new one...

Happy reading!

Klára Szentirmay

1991. SZEPTEMBER, 6. SZÁM

FONTOS!

Igen, arra kellene koncentrálni, ami fontos. Erre az alapvető megfontolásra előbb-utóbb mindenki rádöbben, mert nemcsak, hogy így neveltek fel bennünket, de azért is, mert ez a siker titka. Mindig ott van ez a szabály agyunk lomtárában. Gondolunk rá, aztán valami történi körülöttünk, s máris azzal foglalkozunk, aki vagy ami leghangosabban követeli figyelmünket.

Így aztán a legtöbb ember élete szép lassan elmúlik, s úgy múlik el, hogy a fontos dolgokra soha nem kerül rá a sor. Ha sor került volna arra ami fontos, akkor sok minden másként lenne mai életünkben. Hogy jobban vagy rosszabbul lenne-e, mint ahogy ma van, az attól függ, hogy kinek mi az értékrendje, és, hogy mennyit tettünk érte.

Apám úgy tanított, hogy a legfontosabb értékek: Isten, Család és Haza. Apám azt tartotta, hogy a boldogságnak két feltétele van: „úgy élj, hogy mindig meg tudjad magadat becsülni,” és „boldogabb az, aki ad, mint az, aki kap”. Szóval ezt tartotta a legfontosabbnak, s be kell vallanom, hogy egy élet után sem akadtam fontosabb értékekre, hisz ezekben már minden egyéb érték benne van. Ezeknek a soroknak az a feladata, hogy elgondolkoztatassák az olvasót, legyen fiatal vagy idősebb. Mert nem elég a sorsra, egészségre vagy a véletlenre hivatkozni, melyek nemegyszer döntő szereppel avatkoznak bele életünkbe. Az emberi értékek ezektől függetlenül fennállnak, s fontosságukat mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy nélkülük értéktelen és üres az emberi élet. Azért van írásomban a sürgősség érzése, mert ugyanakkor, amikor tudom azt, hogy milyen könnyű elhanyagolni azt ami fontos, azt is tudom, hogy az igazán fontos dolgok az élet múlásával egyre fontosabbá válnak. Azért a mondás, hogy „jobb későn, mint soha” semmiben sem igazabb, mint ebben.

A Magyar Szó kiadásáért és terjesztéséért vállalt felelősség ilyen gondolatok eredménye. A reághagyott értékeket jól-rosszul megőriztem, s ha nem mindenkinek azonos az értékrendje az enyémmel, számomra minden közös érték fontos. A Magyar Szó nem emberi érdekeket, hanem emberi értékeket szolgáljon. Nem kívánhatjuk azt, hogy minden olvasó minden sorunkkal egyetértsen, de ha valamiben egyetért, azt már érdemes volt leírni. Az előbb leírt értékek azért váltak emberi értékékké és azért maradnak közös értékek, mert nemcsak az egyén, de egy egész család, egy egész közösség, vagy egy egész nemzet egyetért fontosságukban.

Hálásak vagyunk a majd száz előfizetőnknek és azoknak, akik adományukkal a Magyar Szó folytatását lehetővé tették. Akik eddig nem fizettek elő, azokról se mondunk le. Reméljük, hogy a kiküldött mutató- és tiszteletpéldányok még sokakat előfizetésre készítenek, hogy biztosabb alapról ápolhassuk és őrizhessük közös értékeinknek egyik legfontosabbját: magyarságunkat.

Bártfai Márti

Szentirmay Pál

1991. MÁJUS, 4. SZÁM

A legszebb szó

Csikorgó hideg volt azon a téli napon, amikor nagyanyámat temettük. Álltunk a piciny falu oty' kedves házának fehér udvarán, s a sóhajtasaink ködöt vontak az arcunk elé.

Mindenki szerette, derék, Istenfélő asszony volt. Nekem is eszembe jutottak a náluk töltött vakációk, a hatalmas karéj kacsaszíros kenyér, amit magasütötte cipóból élénk rakott, és sorra tovább a fácánkúti emlékek. Minden kép újabb könnyeket csalt a szemembe, amelyek jéggyöngyként fagytak meg az arcomon. Nagyon szerencsétlennek éreztem magam. Akkor kilenc évesen találkoztam először tudatosan az elmúlással. Természetesnek vettem, hogy az én szívem fáj a legjobban, hiszen nekem a nagyanyám volt. Nagy önsajnálatom-

ban a többi tizenhat unokatestvérre nem is tudtam gondolni, csak szífogva egyre közelebb húzódtam Édesapámhoz, aki ma is nagyon fontos nekem. Biztonságot adó nagy tenyerébe dugtam vörösre fagyott kezemet, s a kemény, meleg odú megremegett. Sír? Az én nagy, erős apám?

Látva meglepett ijedségemet, megszorította a kezem, és mint egy életreszóó tanítást úgy mondta: "Tudod, mi a legszebb szó a földön? Kislányom, a legszebb szó a földön az, hogy ÉDESANYÁM. Aki ezt már nem mondhatja senkinek, az megismeri a magány szorító érzését, akármilyen sokan is vannak szeretőn körülötte."

Azóta örzöm ereklyeként ezt a történetet az emlékezetemben és a szívemben is. Azóta az évek újabb gondolatokat fűztek mellé, amelyeket Anyák napján mindig végigsimítok.

Édesanyám! Anyáink! Hálás szívvel kívánunk boldogságot és egészséget a Ti napotokon!

1992. FEBRUÁR, 8. SZÁM

Pozitív vízió

Sokszor találkoztunk azzal az alapigazsággal, hogy ha nem tudjuk, hogy hová igyekszünk, oda jutunk majd ahová nem akartunk. Magyarul a szó „vízió” legtöbbször érzékcsalódás során keltett képmást, vagy művészi látomást jelent. Az a vízió, amiről itt szeretnék beszélni, az a való világ szótárából van és intuíciót, meglátást és előrelátást jelent. Azért minősítettem a pozitív szóval, hogy senki félre ne magyarázhatja.

Alig egy hónapja, hogy megbízták a konzuli felelősséggel, de máris egyre tisztábban látom, hogy mi a teendő. Ez annak köszönhető, hogy sokkal többször kerül sor arra, hogy honfitársaimmal elbeszélgethessek, mint eddig. Beszélgetéseink során majd mindig oda lyukadunk ki, hogy köszönet a magyar kor-

mánynak, van most már valaki, akinek az a dolga, hogy a magyarságnak hivatalból is gondját viselje.

Volt olyan is, aki nem látta sok értelmét a feladatnak. Azt mondta: „Mi értelme van itt magyarkodni?” Nem lepett meg a tamáskodás, hiszen az elmúlt 30-40 év alatt legtöbbször mással voltunk elfoglalva. Ahelyett, hogy begubózna az ember, amikor józanító hideg vizet öntenek az elképzeléseire, érdemes tovább odahallgatni a másik mondanivalójára. Sikerült is így tennem, s érdemes volt, mert olyan valamire jöttem rá, amit eddig még nem vettem észre.

Amikor igazán figyel az ember a másik mondanivalójára, akkor a szavak mögött meglátja az igazi embert, azt is, amit nem fogalmaz meg megannyi szóval, de ott él benne, és mint egy iránytű, mutatja neki az utat.

Így jöttem rá, hogy ha beporosodva is, talán kicsorbulva is, de amit keresek, még mindig ott van: élnek a magyar értékek, azok az értékek, melyeknek megőrzése és napfényre hozatala a konzul egyik legfontosabb feladata. Olyan értékek ezek, amelyek nagyon mélyen belevéstől kezdve az egyéniségünkbe. Sírirtartó értékek, még akkor is, ha valaki elfeledkezne róluk, vagy meg akarna szabadulni tőlük.

Az a gyanúm, hogy a magunkkal hozott értékek között vannak olyanok is, melyek csak úgy maradhattak meg, hogy külföldre menekítettük őket. Vajon mi lett volna a Szentkorona vagy a koronázási jelvények sorsa, ha a háború után a szovjet katonák vagy a kommunisták kezébe kerültek volna?

Új-zélandi magyarok, s íme vannak akik innen a világ végéről is, „fél-birodalmuk” árán is, de rendszeresen haza-hazalátogatnak. Van aki

haza akar térni, aki nem akarja, hogy itt temessék el, akinek magyar földön is van háza és otthona, aki üzletet, irodát kezdett otthon, vagy akik rendszeres küldeményekkel segítik hozzátartozóikat, mások meg leveleikben biztatják szeretteiket, hogy „itt is úgy van, mint otthon, ki kell bírni a nehéz időket!” De erről ritkán beszélnek, mert azt vallják, hogy a tettek beszélnek, nem a szavak. Aki figyel, az látja, hogy milyen értékekre épül ez a pozitív akció. Hadd mondjak még annyit, hogy ennek az értékrendszernek van múltja, jelene és jövője. Múltja, amit szüleinktől kaptunk, amit az irodalomból, népünk alkotásaiból, iskolai nevelésünkből és a közös sors következményeinek viseléséből mint nemzeti örökséget hordozunk magunkban. Jelene legtöbbször abban nyilvánul meg, hogy magas a mércénk, és szinte a vérünkben van az, hogy hogyan lehet idegenben is leleményességgel és kemény munkával ehhez a múlthoz méltó eredményeket elérni.

Ennek a tipikusan magyar értékszemléletnek a jövője az, ami a legfontosabb számunkra. Bizonyítéka a bennünk élő remény, amivel aggodva nézzük az otthoni problémákat, és otthon is, itt is meg akarjuk tartani - nem csak magunk számára, de gyerekeink és unokáink számára is - azt amit mi egy életen át jónak, értéknek tartottunk.

A konzuli feladatok hivatalos listája mögött, mint a fentebb leírt magyar magatartás hátterében is, ott az igazi kötelesség. Ez pedig nem más, mint a magyar értékszemlélet jövőjét biztosító víziót itt Új-Zélandban is meg kell szövelnünk. Összetévesztő elemek az itteni magyarokban élnek. A konzul feladata csak annyi, hogy a víziót akció kövesse.

Szentirmay Pál

APRIL 1992, ISSUE NO. 9.

Hungary at the Crossroad

Sooner or later in its history every nation comes to a point where it must decide whether to continue its old, accustomed way or to accept the difficulties that go with change. Strong emotional bonds link individuals and nations to their traditional way of life; it is reason that sees the necessity for change. It was just this crisis of emotion versus reason that faced the Hungarian people in St Stephen's time, - the heart clung to the old pagan way of life, while the head saw that the way to join the mainstream of Europe was to accept Christianity and the feudal form of government. Today it is clear that without these changes the Hungarians would, like the Hun and Avar peoples before them, no longer exist.

In the serious emotion/reason crisis it faces today, the Hungarian nation is standing once again at such a crossroad. Our whole emotional world is deeply disturbed by the chauvinism experienced by our compatriots living outside our borders. I too know and share this pain - I lived for decades under chauvinistic Romanian

rule and my own kin are still suffering the fate of minority groups in Transylvania. Every feeling revolts at the injustice of the 1920 Treaty of Trianon which took away 2/3 of our country and left millions of Hungarians stranded beyond our borders. Tradition demands that we fight with all our strength to change the borders. True as all this is, we must not be ruled by feeling alone. We must do our best to look at the situation in the cold light of reason and consider the consequences of what we chose to do. ...

... However difficult it is for us to keep emotion out of the issue - and it is a struggle for me as well - the only solution seems to be for Hungary to join the pan-European organisations and exert her influence as a member, so that only nations which accord universal human rights to their minorities are permitted to join. The more Europe becomes an integrated whole, the worse will be the situation of any state which stands alone. Our ultimate goal must surely be to promote the peaceful development and welfare of Hungarians everywhere. This aim, however, will not be achieved by fighting for borders, but by abolishing them altogether.

Zoltán Apáthy

(Translated by Anikó Apáthy-Hughes)

1992. JÚLIUS, 10. SZÁM

Magyar honfoglalók Új-Zélandon

Ezen a címen jelent meg Dr. Balázs Dénes cikke a Földrajzi múzeumi tanulmányok 1991-es évfolyamának 10. számában. A szerző 1985-ben az itt élő magyarok közül néhányunkat felkeresett, Wellingtonban többek közt Major Józsefet és a Magyar Szó szerkesztőjét. Most, hogy hét év után itteni kutatását leírta és az a fenti kiadványban megjelent, olyan dolgok láttak napvilágot, melyekről semmit se tudtunk, pedig igazán fontosak az új-zélandi magyarság történetében. Mivel a cikk fontos dokumentáció, azért angolra is lefordítottuk, mivel azonban terjedelmes, azért csak három részletben tudjuk lapjainkon leközzölni.

Összefoglalás

A szerző az 1985. évi csendes-óceáni földrajzi tanulmányútja során Új-Zélandon többek között a korai magyar bevándorlók után is kutatott. A szálat Wellingtonból a Déli-szigetre vezettek, mert a kapott információk szerint ott telepedtek le az első magyar bevándorlók. Így jutott el végül is a sziget legdélibb részébe, Tuatpere vidékére, ahol sikerült rátalálnia a Csongrádból idekerült földmunkások utódaira. A Rácz, Kollát, Kókay és Szivák családok még a század elején hagyták el Magyarországot, új hazájukban farmokat alapítottak az őserdőtől elhódított földken és jól beilleszkedtek az új-zélandi társadalmába. Leszármazottaik már nem beszélik a magyar nyelvet, de féltve őrzik a Csongrádból származó emlékeket, a megfakult fényképeket és iratokat, a már érthetetlen szövegű Szent Bibliát. ...

1992. AUGUSZTUS, 11. SZÁM

Levelek a Szerkesztőnek

□ A Magyar Szó júliusi számában a sok jó cikk között a tb. konzul hazalátogatásának leírása keltette fel figyelmünket. Úgy tűnik, hogy a hazai nehéz gazdasági helyzetnek már oly sokszor megismételt indoklása, - hogy a békés rendszerváltás óta eltelt két év alatt képtelenség a kommunisták 47 éves rablógazdálkodásának kárait helyrehozni, - nem jut el a tényleg kárt szenvedett néphez.

Tudjuk, nemrégben a canberrai követségen tartott sajtónapon elhangzott egy javaslat egy hazai tájékoztatói iroda felállításáról is. Úgy vélem, egy ilyen iroda többek között igen jó szolgálatot tehetne azzal is, hogy türelemre hívná fel az otthoniakat, példáulva a nyugati emigráció minden egyes tagjának békésnek nem nevezhető rendszerváltását. A teljes idegenben senki, de senki nem tudja a tényér és takaró gondoljaival és a válogatás nélküli legalacsonyabb fizikai munkával kezdődő új életét két év alatt az otthoniak mai életszínvonalára emelni. Ehhez türelem és szorgos munka kellett. Ilyen példák az otthoniaknak is erőt nyújtanának.

Valamit a Magyar Szóról is. A Magyar Szó esetleges, az anyagi hiánya miatti megszűnése anyagi hiányában rendkívül sajnálatos veszteség lenne az új-zélandi magyarság számára, ugyanis 35 év után ez a kitűnően szerkesztett lap keltette fel és erősítette meg bennünk „szórvány magyarokban” együvértartozásunkat, itt a befogadó új hazánkban és magyarságtudatunkkal, kultúránkkal szoros kötődöttségünket szülőföldünkhöz, az óhazához.

Schmidt A., Auckland

□ Véletlenül került kezembe a Magyar Szó és miután az első oldalától az utolsóig kiolvastam, - ez volt a vasárnapi szórakozásom, - úgy éreztem azonnal írnom kell, hogy gratuláljak a lap ügyes, nívós szerkesztéséért. Azt is szeretném megjegyezni, hogy a jó magyarsággal írt cikkeket sokkal élvezetesebb olvasni és főleg megérteni, mint egyik-másik Magyarországon megírt lap hosszadalmas, szükségtelenül angol kifejezésekkel teletűzdelt stílusát.

Hadd mondjam el azt is, hogy a Magyar Szó 1992 júliusi számában [p.3] említett A.F.S. program egyik jelöltjét, Alice Evatt-ot én tanítom magyarul. Körülbelül 12 kétórás lecke után annyira haladt, hogy diktálás után már tűrhetően tud magyarul írni, ami bizonyítja a kislány szorgalmát és őszinte igyekezetét, hogy nyelvünket megtanulja. Ugyanakkor nekem sem ártott a magyar nyelvtant egy kissé felfrissíteni, t.i. negyven éve élünk itt, ahol mi vagyunk az egyedüli magyarok, s így a házon kívül csak angolul beszélhetünk, minek következtében bizony felejtjük a magyar kifejezéseket, sőt helyesírást is...

Szirányi Istvánnak a Magyar Szó júliusi számában [p.2] közölt javaslata nagyon jónak hangzik. [„A Magyar Szó nyisson lapjain egy állandó jel-

legű rovatot, melyben bárki leköszölheti papírra vetett gondolatait... Legyen a felajánlott anyag magyar-új-zélandi vonatkozású... itt kell megörökíteni mindazt ami új-zélandi magyar életünk emlékeit, sajátos színeit, szépségét és karakterét őrzi a magunk és gyermekeink számára.”] Azt hiszem, egy olyan rovat segítene összetartani az Új-Zélandban szétszóródott magyarságot, mert módot nyújtana arra, hogy egymás sorsáról többet megtudjunk. - Meggyőződésem, hogy itt Új-Zélandban is vannak „lonely” magyarok, akik ilyen módon fel tudnák venni egymással a kapcsolatot. Nagyon fog érdekelni, hogy mi lesz a Szerkesztőg döntése ezzel kapcsolatban.

Bedő A., South Island

[Nagy örömmel olvastuk, hogy a Magyar Szó olyan honfitársunkhoz is eljutott, akiről eddig nem is tudtunk, hisz szinte lehetetlen mindenkit felfedezni ebben a szétszóródottságban. -Alice Evatt megsegítésére még senki sem jelentkezett, annál inkább meglegedésre szolgál az, hogy valaki pártját fogja és a magyar nyelv megtanításának nehéz feladatát magára vállalta. Reméljük, hogy a fenti ismertetés után akadnak olyan emberek, akik hajlandók lesznek Alice költségeihez hozzájárulni. - Szirányi István ötletét mi is nagyszerűnek tartjuk, s reméljük lesznek, akik hajlandók megosztani velünk élettapasztalataikat és lapunkban bemutatkozniak honfitársainknak. Szerk.]

□ Tudatjuk veletek, hogy szerencsésen hazakeresztünk... szép magyar hazánkba, amiben mostmár nagyon boldogok vagyunk, mert együtt vagyunk az édes testvéreinkkel, akiktől [Új-Zélandban] állandóan jöttek a kesergő levelek. És így döntöttünk, hogy eljövünk haza. Ha lát-nád azt a boldogságot, ami az Erzsit illeti! Nyulat lehetne vele fogatni olyan boldog, hogy növéreivel, testvérei között lehet.

Nagyon elfáradtunk, de mostmár minden rendjén van, jól kipihentük magunkat és rendszeresen járunk a szép ajkai strandra fürödni, mert olyan nagy a hőség, hogy bizony egész veszélyes. Voltunk már Pesten is, Győrött is, és így sokat látunk mindenfelé. Tehát az a tapasztalatom, hogy nagyon jó élet van idehaza, de csak azoknak, akik nem isszák el a keresetüknek a felét. Mindenki tudna dolgozni, csak vannak akik nem akarnak menni. Más különben minden van bőven. Még nem tudtam olyat kérni, ami ne legyen; élelem is épp úgy van, mint Welling-tonban. Marhahús, disznó, szalámik rudakban, füstölt szalonna százával csüngenek a rudakon. Gyümölcsfélék, alma, banán, narancs, citrom kilószám kapható, hegyek vannak a dinnyéből. Kenyér, ropogós zsemle, kiflik, kis kifli, nagy kifli. Egybevétel minden megvan. Persze a pénz is beszél, de ha beosztás van, mindenki megtud szépen élni. Persze vannak gazdagok, középe-sek és szegényebbek is, de ezek fenn állnak mindenfelé a világon, ez volt is és fog is lenni mindég...

Már nekem is mondták, hogy: „Jó maguknak, mert külföldről jöttek dollárral!” Ha én jöttem, evvel csak segítem az én Országomat. Elhallgatott. Itten is sok a munkanélküli. Vannak, akik nem akarnak kimenni dolgozni a földrésre...

Üdvözlök minden becsületes magyart, a barátokat is. Részemről nincs Új-Zéland elfeledve. Szeretem és mindig is szeretni fogom, mert befogadott bennünket, amikor bajban voltunk...

Bencsik Pali és Erzsi, Ajka, 1992 aug. 4.

SEPTEMBER 1992, ISSUE NO. 12

Hungarian Settlers in New Zealand

This is the third and last part of Dr Balázs DÉNES's article. The first part was published in Magyar Szó no.10 (July 1992), the second in no.11 (August 1992).

Translated by **Edith Farkas**

Part 3

Amongst the descendants of the Hungarian settlers in Tuatapere, the son of István Kókey senior, also christened István, Stephen (Steve) Kókey, attained a distinguished career. He initiated various business ventures besides farming: he himself manufactured rock crushing machinery, bought trucks and undertook road-building work. At the local elections in New Zealand in 1956 and 1965, he was voted in to the Wallace County Council as a representative of the Waiau region (which Tuatapere belongs to). During both of his 4-year terms he did much for the development of the Waiau region, towards the building of new schools and widening of the roading network. When he died on 22 April 1970 his accomplishments were highly praised by the newspapers.

Kókey Jun. was widely travelled. He had frequent trips overseas and twice visited his hometown, Csongrád. His first visit home coincided with the events of 1956, which were widely publicized in New Zealand newspapers. He also visited Japan; on his return, a banquet was organised in his honour and he was greeted with an "epic" poem about the famous "world traveller" of Tuatapere.

Constance Kókey, the widow of Steve Kókey, i.e. of István Kókey Jun., still lives in Tuatapere and carefully preserves memorabilia of her husband and father-in-law, among them photos and documents from Csongrád (for instance elementary school certificates of Kókey Senior, rosettes of the "Benefit Society of Csongrád 1895-97" and other personal documents). Of Mrs Kókey's four children, only one now lives in Tuatapere, Margaret Kókey, who uses her married name (Mrs Margaret Thomas). She is a teacher at the college, the population of Tuatapere currently being 800. She lived in the old wooden house inherited from her father which has a facade with the word ÁRPÁD carved on it in large letters. I asked Margaret whether she knows whose name this is. She thought that Árpád could have been a famous freedom fighter in her grandfather's country. It is not her fault that historical knowledge about little Hungary did not reach into this faraway land. I was happy to find, however, that she also kept

some physical mementoes from the legacy of her pioneering grandfather: two worn wheelbarrows, which were carved and used at the beginning of the century by the "Hungarian granddaddy".

One more comment to finish with. The Hungarian settlers of Tuatapere were not "discoverers", let alone geographers, therefore they played no part in furthering our geographical knowledge. Yet they reached a distant part of the world which no Hungarians had visited before. They gained recognition and respect for their homeland at the antipode of our country by their hard work and honest acceptance of their responsibilities. Thus our labourers from Csongrád deserve their names being salvaged from oblivion on the pages of our journal.

Dr Dénes Balázs, Érdliget

fláció még mindig magas, viszont a privatizáció, az állami vállalatok kiürítése, elkötyvetése hasonló az ittenihez. A munkanélküliség járványos, a szociális segélyek kevesebbet érnek, a nyugdíjasok panaszkodnak, a 60 éves nyugdíjkorhatár felülvizsgálás alatt áll.

Mindketten főleg mezőgazdasági termékekkel kereskedünk, és a problémánk azonos: csökkenő lehetőségek egy védett világpiacon. Végül is, most fogjuk mi is bevezetni „a legmodernebb tejipari csodát”: a tejkimérést plasztik zacskóban! Ez kell, hogy a „csúcste-teje” legyen a hasonlóságoknak.

Politikában is vannak hasonlóságok: itt most akarják bevezetni a kétlistás választási rendszert. Magyarország az utolsó választáson hasonló rendszerrel szavazott, de nagyon bonyolultnak találták és két napig tartott, amíg az eredményt ki tudták hirdetni.

A társadalmi helyzetben is vannak hasonlóságok, például az a kérdés, hogy fenntartható-e a

társadalmi segélyrendszer, amelyben a kisebb-ségek egy része aránytalan nagy számban szerepel. Új-Zélandban ez a maori és óceániai szigetlakók kisebbsége, Magyarországon pedig a cigányság. Ugyanezek az arányok jelentkeznek a büntető intézmények bennlakóinak számában is, melyek miatt faji üldözéssel vádolják a kormányt. A radikálisok „felszabadító harcot” hirdetnek, külön parlamenti képviselést, sőt önkormányzatot és saját jogszabályokat akarnak maguk számára.

Összegezve: mindkét ország most megy keresztül egy nehéz átértékelési folyamaton. A különbség az, hogy Új-Zéland esett vagy öt emeletet a jólét liftjében, a tizedikről az ötödikre esett, mialatt Magyarország a harmadik emeletről az alsó pincesorba zuhant. A kilátás ennek ellenére optimista és mindkét ország gazdasága jobb idők elé néz. Úgy legyen!

Bródy-Solt Iván

1992. DECEMBER, 14. SZÁM

SEPTEMBER 1993, ISSUE NO. 18

KÜLÖNBÖZŐ - BÁR HASONLÓ

Elég sokszor utaztam Új-Zéland és Magyarország között, volt időm arra, hogy elgondolkozzak a megdöbbentően sok hasonlóságon, amit az Ó- és az Újhaza között felfedeztem.

Kezdem azzal az érdekes észrevétellel, hogy mindkét országban kiterjedt hálózata van a termál gyógyfürdőknek. Az új-zélandi Hanmer Springs, Taupo, Rotorua, Helensville, Waivera, Te Puki és Waimate meleg forrásai és fürdői emlékeztetnek az otthoni hasonló intézményekre: Budapesten a Széchenyi, Rudas, Lukács és Gellért fürdők, vidéken pedig többek között Hévíz, Harkány, Szoboszló és Gyula.

Mindkét ország fővárosa a világ legszebb városai közé tartozik, s mindkettő pajzsára rakhatná: „Suprema a situ”.

Köztudomású, hogy sportban is mindkét ország kiváló eredményeket ért el a lakosság összlétszámához viszonyítva. Még egy néhány sportágat is kiemelhetünk, melyben mindkét ország kiváló: evezés, kenu, hosszútávfutás és úszás.

Hasonló hozzáállásunk van a barkácsoláshoz is, az autójavítástól az építkezésig „mindentudók” vagyunk.

Technológiában mindkét ország most áll át a hetes telefonszámokra és járműrendszámokban a két betű, négy számról a 3/3-ra való áttérés itt is esedékes lesz, mert itt is kifogyóban vannak a 2/4 kombinációk.

A bélyegeink gyűjtő körökben híresek grafikájuk, színeik és kivitelük folytán, noha mindkét országban túl sokba kerülnek az én pénztárcám méreteihez viszonyítva.

A gazdasági élet hasonlóságai: mindkét ország rengeteg kölcsönt vett fel azt remélve, hogy majd behozzuk és majd rendbe jövünk. De nem jött be és most nyögiük az árát. Ezen a téren Magyarország rosszabbul áll, mert az in-

A Royal View of Hungary

"Queen on State visit to Hungary" reported the 5 May issue of the Evening Post in a short article on its international news page. The Hungarian President's warm welcoming smile greets the gracious Queen on the small black-and-white photograph. So, with the help of the Queen, Hungary made the news.

Thanks to the assistance of the Hungarian Embassy in Canberra we can do a little bit better. Fifty large-size colour photographs documenting the Queen's tour of Budapest, Hortobágy, Bugac and Kecskemét have been lent to us and a selection of the 23 best pictures have been mounted for display at the Wellington Central Library from 16 to 29 August.

During the two weeks thousands of library visitors will be attracted to these bright and vibrant photographs in the foyer of the Central Library. Hungary's grandeur and beauty is not purely background to the event, but it is a dominant attraction.

We hope that on the strength of this message, our announcement of the upcoming Hungarian Festival will also get more attention. A centrally placed message says: "The sights, the sounds, the tastes of Hungary... Experience them yourselves at the Hungarian Festival, to be held in Wellington, 21-23 January, 1994... The Hungarian Trade and Cultural Festival is a first for Wellington, a first for New Zealand. Be there - your life will become richer for it!" The "Please Take One" information sheets for the grown-ups and the colouring in sheets for the children also help advertise the Festival.

The exhibition was opened by the Mayor of Wellington, Fran Wilde on 16 August at 4.45 p.m. A small group of 35, mainly Hungarians,

helped celebrate the occasion. The Mayor expressed joy about her first formal meeting with Hungarians and an appreciation of yet another ethnic group of her city that wishes to share their heritage and culture through this exhibition and the upcoming Hungarian Festival. She expressed her wish to be part of our effort and opened the exhibition. She seemed to enjoy the opportunity to talk to and be photographed with many of us. Some of the photographs taken by the Chief photographer of the Evening Post will be published during the last week of the exhibition.

The Hungarian Festival's Exhibition and Publicity Teams and Márti Bártfai have made an excellent job of selecting, processing, interpreting and displaying the photographs and the information.

The "Royal View of Hungary" exhibition will travel to Christchurch, and will be exhibited at the Christchurch Central Library for two weeks from 13 September.

P Szentirmay

Excerpts from the Speech by Her Majesty Queen Elizabeth II

"...My grandmother used to tell me of the family history and of her parents connection with Hungary. So my great grandparents are more than close enough to make me glad to be here..."

This afternoon I visited the National Széchenyi Library and saw the Corvinas of a famous Hungarian King who died in 1490. King Mathias was a man of great learning, intellect and vision. He was a Renaissance King and he brought much glory to Hungary.

In 1873, Queen Victoria's son, Prince Arthur, described to his mother in a letter home, 'The Hungarians received us in the most enthusiastic manner.' Well, Mr President, times change, and Royal programmes change, but a Hungarian welcome remains as warm as ever... Now, in the distinguished presence tonight of so many of you, the men and women who changed Europe in 1990, I ask you to join me in the celebration of another Renaissance - of Hungary today."

1993. DECEMBER, 20. SZÁM

Halászélet Új-Zélandban

A „Horgászat - Halászat Magyarországon és Új-Zélandban” című sorozatot négy részben közölte a Magyar Szó előző számaiban. Az új sorozat első része:

Kuthy Lajos írása

Múltak a hetek és múltak a hónapok. Lassan kezdünk beleilleszkedni és új életet teremteni magunknak. Gyarapodott nyelvtudásunk, baráti körünk, és a bankbetétünk. Ugyancsak önbizalmunk is... Azokban az években nem volt munka-nélküliség. Mindannyiunknak volt munkája, némelyünknek kettő is. És bizony, az öt napos, 40 órás heti munka, a napi háromszoros teázgatásokkal pikniknek tetszett az otthoni házias, gyengén fizetett munkásélet után.

Persze, azért sohase adtuk fel a reményt egy pilanatra sem, hogy a hazánkba való visszatérés csak rövid néhány hónap kérdése. Hát nem Mr Nixon, az USA elnökhelyettese rázogatta a kezünket Bécsben, s ígérte, hogy mostan ők alapos rendet fognak teremteni Európában, s néhány hónapon belül minden menekült mehet vissza otthonába. Semmi se látszott logikusabbnak mint az, hogy a demokrata és humánus Nyugat, megragadva a forradalmunk által teremtett lélektani pillanatot, a zsarnoki rendszer elleni nemzetközi felháborodást, erőteljes öklével szétzúzza ezt a terrort épített kártyavárat.

Ugyancsak, mi sem volt logikusabb, mint ittlétnket soha másnak, mint egy érdekes, kellemes, tanulságos, de feltétlenül csak ideiglenes átmeneti állapotnak tekinteni. Jól emlékszem, hogy bármit vásároltam, annak két előfeltétele volt: Igazán szükségem van-e arra itt? - és: Alkalmas lesz-e az otthon? - mármint Magyarországon.

Hazamenetelünk reményében egy álomvilágot teremtettünk magunknak, és abban szentül hittünk. Pedig kaptunk itt-ott figyelmzettőt, hogy ébredjünk fel. Sosem felejttem el két újonnan érkezett honfitársammal tett vizitünket egy régebben ideérkezett magyar házaspárnál, Kardoséknál. Mikor megkérdeztük őket, hogy mennyi ideje élnek itt, Gabriella válaszolt: „Hat esztendeje.” - Hat esztendeje? Elszörnyülködtünk, s megrettenve néztünk egymásra, míg valamelyikünk megjegyezte: „Na, azért nem kell beszemetelni, mert manapság már a Nyugat nem olyan haver a komcsikkal, mint hat éve volt. Tanulság erre Nixon elvtárs, sorry, Mr Nixon adott szava. Nekünk még hat hónapot sem kell itt töltenünk, s máris utazunk hazafelé.” Tamás hosszan, fűrkészve nézett ránk, s lassan és csendesesen megjegyezte: „Fiúk, maguk sohasem mennek többé haza, s a csontjaik is itt fognak megfehéredve elporladni...” A kijelentést hosszú, síri csönd követte.

Na, de azért hamarosan felocsúdtunk, s hazafelé arra a megállapodásra jutottunk, hogy Tamás néhány évvel öregebb lévén, s az itt élt hat esztendőtlől megviselve, egy kissé pesszimista öreg varjúvá változott. Majd meglobogtatjuk mi repülőjegyüket az orra alatt búcsúzóul! Meg azt is tudtára hozzuk, hogy mi a csontjainkat is viszzük magunkkal... Haza.

De nem így lett, s itt kell, hogy Tamástól nyilvánosan kérjek bocsánatot. Úgy látszik, hogy neki volt igaza, mert 37 év után még mindig itt vagyunk. ...

1994. MÁRCIUS, 22. SZÁM

Az Új-Zélandi Hungarian Festival

Az Aucklandi Access Rádió február 4-i magyar nyelvű adásából

Az új-zélandi magyar fesztivált január 21-től 24-ig tartották Wellingtonban, a Plaza International szállóban, a magyar konzulátus és közösség rendezésében, dr. Pordány László canberrai nagykövetség jelenlétében. Magyarországot Katona Tamás miniszterelnökségi államtitkár és dr. Bogár László államtitkár képviselte.

A rendezvényt műsoros díszvacsera nyitotta meg, amelyen a Sydney-i magyar találkozóról ide érkezett Bros Cecília amerikai magyar énekesnő, az ottani Kengugró táncsoport, Christchurch-ből Tóth Gail énekesnő (aki új-zélandi létére magyar származékot adott elő) és két fiatal magyarországi zongoraművész adott műsort. Az ünnepi étlapon Csekonics saláta, Budavár bélszín, paprikás szüzerme, somlói galuska és meggyes rétes szerepelt, amivel a szállodának a Gellértből kölcsönkért mesterszakácsa, Nagy József remekelt.

Estéknént műsor, hangverseny, táncste foglalkoztatták a közönséget. Napközben angol nyelvű szemináriumok voltak üzletemberek számára; a magyar politikáról; az EXPO-ról, tökebefektetésről, a magyar nők helyzetéről; továbbá borkóstoló; gyermekműsor; felekezeti istentisztelet; környezetvédelem, filmelőadások.

A három napig tartó kiállításon színes népművészeti anyag volt, azonkívül egyebek között hollóházi és Zsolnay porcelán, fafaragások, hímzések, varrottások, bélyegek; turista sarok; magyar borok, fűszerek, hentesáru, savanyúságok. Az aucklandi kiállítók között említjük meg Szirmay Márta kerámiáját; Muik István

hentesárut; Mathieson Zsuzsa festmény és szoborkiállítását. Rádiókn szerkesztői színes térképekkel illusztrált kisebbségvédelmi tablót állítottak ki, továbbá több száz színes kép járult hozzá ahhoz, hogy a terem magyar hangulatot áraszon, ezenfelül pedig a fesztivál támogatására tizenöt címeres pulóvert is ajándékoztunk.

Külön kell megemlítenünk az aucklandi táncsoportot, amely megfiatalítva, a tengerentúli profi konkurenciával szemben is megállotta a helyét; Imre Terike izléses koreográfiájával színvonalas, rendkívül jó teljesítményt nyújtott, annak ellenére, hogy bizony a hosszú autótúttól eléggé elfáradtan érkeztek.

Aucklandból a kiállítókon kívül Bánfy Tibor, Galántai Ferenc, Sallai István, valamint Schmidt Mária és Antal látogatta meg a fesztivált. Kár, hogy nem jöttünk többen.

Pető Intézet itteni konduktorai szép kiállítást rendeztek és munkájuk elismerésre talált. Büszkéek lehetünk arra, hogy a fogyatékos gyermekek nevelése is olyan terület, ahol mi, magyarok, adunk és sokat adunk annak az Új-Zélandnak, amelyik egy emberöltővel azelőtt nagylelkűen befogadott bennünket.

“Keresd a nőt!” Azt mondják, hogy sok férfikereső mögött asszony rejlik. A Szentirmay Pál konzulunk nevéhez kapcsolódó magyar sikerélmény mögött nem lehetett észre nem venni Thiam Szentirmay fáradhatatlan, céltudatos szervezését, állhatatos kitartását és példával ösztönző munkáját, amely minden elismerést megérdemelt.

Még egy észrevétel. Amint korábban említettük, pár nappal azelőtt jöttünk a Sydneyi találkozóról, teljesen magyar közegből. A wellingtoni fesztivál célja más volt: magyar - új-zélandi kapcsolatokat létrehozni és új-zélandi és őshazai magunkat bemutatni. Ebből folyt a szemináriumok és előadások angol jellege. Mégis sajnáljuk, hogy valahogy nem kerülhetett sor magyar-magyar szinten egy kis párbeszédre. Lett volna miről, mert bizony vannak problémáink.

Pap Szilárd és Aranka

MAY 1994, ISSUE NO. 23

New Zealand Appoints Honorary Consul in Hungary

The New Zealand Ministry of Foreign Affairs and Trade has just appointed New Zealand's first Honorary Consul to Hungary. His name is Mr Tamás Takátsy.

Mr Takátsy's role is to facilitate contacts between Hungary and New Zealand, answer such inquiries about New Zealand as may arise from day to day, and to direct detailed and specific inquiries to the appropriate New

Zealand authorities.

The Honorary Consul is expected to provide a focal point for resident and visiting New Zealanders, and to provide limited consular assistance, with reference as necessary to the New Zealand Embassy in Bonn.

Hungarians resident in New Zealand are delighted with the appointment and wish Mr Takátsy a successful and satisfying time in his efforts in establishing closer relations between the two countries. New Zealanders, including Hungarians, visiting Hungary may wish to contact him while there. Mr Takátsy's postal address is: 1062 Budapest, Andrásy út 102; telephone: 36-1-131-2144; fax: 131-0593.

1994. DECEMBER, 27. SZÁM

Búcsúbeszélgetés

Dr. Pordány László, Ausztráliai és Új-Zélandi nagykövetség december 10-én hagyja el a canberrai állomáshelyét. Ebből az alkalomból készített vele telefoninterjút 1994. november 29-én a Magyar Szó szerkesztője

The Hungarian Ambassador to Australia and New Zealand is recalled from his post by the new government. A telephone interview follows.

Nagykövet Úr! - Négy évvel ezelőtt az új szabad magyar kormány és népünk nemcsak mint ausztráliai, de mint új-zélandi nagykövetként örömmel és lelkesedéssel köszöntöttük itt Új-Zélandban. Most, szolgálati ideje végeztével szeretnénk megköszönni értünk való fáradozását, látogatásait és, hogy köztünk és a magyarság között erősebbre fűzte a kapcsolatokat. Milyen benyomásokkal fog visszagondolni a velünk töltött időkre?

Magam is tapasztaltam a lelkesedést, és nem csak a lelkesedést, hanem segítőkészséget, több esetben a tényleges segítséget, ami nélkül kapcsolataink, a magyar-magyar kapcsolatok természetesen nem haladhattak volna előre. Hadd mondjak én is mindannyiuknak külön köszönetet. Ugyanezt kifejeztem nyilvánosan néhány hónappal ezelőtt a VII. Ausztráliai és Új-Zélandi Magyar Tanácskozáson. Számos más alkalommal igyekeztem fölhívni a figyelmet itt Ausztráliában arra - főként, de nem kizárólag magyar körökben - hogy Új-Zélandon is élnek honfitársaink, köztük kitűnő tudósok, szakemberek, művészek, sportolók és üzletemberek. ...

1996. OKTÓBER, 38. SZÁM

MAGYAR ÖRÖKSÉGÜNK - HUNGARIAN HERITAGE

Angolul: Hungarian Heritage volt a címe annak a kiállításnak, amelyet az aucklandi magyar közösség rendezett az Aotea Centre, azaz az operaház Air New Zealand galériájában.

A helyiség mintegy harmincöt méter hosszú és tíz méter széles terem, amelynek egyik oldalát kilenc, mintegy három méter magasságban és két és fél méter szélességben elrendezett népművészeti táblá keretezte be, míg az átelleni oldalon a térre néző földig érő ablakok voltak.

NÉZZE A DUNA TÉVÉT OTTHONÁBAN!

A Duna televízió kooperációján újra megrafázták a magyarországi: Kárpátalja, Felvidék, Délnyugat, Erdély, szepesség jelen van, szerves része az adásnak.

Ausztráliai és Új-Zélandi sugárzásának első évfordulóját ünnepli március 12-én a világ magyarságának televíziója. Ebből az alkalomból kedvezményes áron szállítja fel a AAACOM Satellite Systems az adás vételéhez szükséges parabola antennát.

DUNA Televízió NZS1095 ért!

Hívják
a Duna tévét beszerelő cég.
AAACOM Satellite Systems
ingyenes telefonszámát:
Új-Zélandon 0800 000 885
Magyar nyelvű felvilágosítást fordulhatnak
Szentlőrád Kőröshez 04 9737507

A terem egész hosszában kiállítási falak voltak elrendezve, amelyek mintegy 90 folyóméter szélességben adtak lehetőséget az anyag bemutatására. A bejárattal szemben, külön megvilágítás alatt Feszty Árpád: A magyarok bejövetele című körképének replikája foglalta el a főhelyet, előtte pedig a magyar Szentkorona mása volt állványon kiállítva a helyi magyar klub ifjúságának a keze-munkáját és szellemét egyaránt dicsérve.

A kiállítás anyagát öt fő csoportban rendeztük el. Az első csoport a magyar történelmi sorozat, amely a honfoglalástól az 1945-ös inflációig mutatta be Magyarországot történetét. További csoport tájképekben és városképekben mutatta be a mai Magyarországot. Az 1956-os forradalom képeit a Time magazin által az 1956. év emberének kiállított névtelen pesti srác méteresre felnagyított színes képe vezette be és mintegy ötven fényképben illusztrálta a forradalmat; a képeket a New Zealand Herald 1956. október-decemberi címlapjaiból készített feliratgyűjtemény támasztotta alá.

Külön kép, térkép és felirat sorozat tájékoztatót Magyarország trianoni veszteségeiről; olimpiai eredményeinkről; Nobel díjasainkról; legjobb tudósainkról és feltalálóinkról, a Pető Intézet új-zélandi munkatársainak munkájáról, valamint a magyar nyelv különbözőségéről. Helyet kaptak leghíresebb zeneszerzőink; Erkel, Liszt, Bartók, Kodály; képen és méltatásban. Ebben a táblasorban mutattuk be a Herendi Porcelángyár termékeinek mintegy kéttucatnyi színes képét is.

A mennyezetre felaggatott népművészeti tárgyak: abroszok, párnahuzatok, dolmányok, terítők önmagukban is rendkívül színpompát nyújtottak. Ezekkel szemben egy falfolyósó mintegy 20 méter hosszan népművészeti képekkel volt kidíszítve és egy kis utcát alkotott. Ez volt a kiállítás témakörének a legdíszesebb és színpompásabb csoportja.

A kiállítás 13 napig volt nyitva, általában reggel 9-től este 6-ig, illetve azon a 6 napon, amikor hangverseny vagy egyéb esti rendezvény volt, este fél tizenegyig. A kiállítást Mr Philip Warren, az Auckland Regional Council elnöke nyitotta meg. A nyitvatartás alatt a klub tagjai adtak ügyeletet. A meghívó plakátot George Balogh festőművész készítette. Bábel Ferenc volt klubelnök segítségével nagyméretű tévé készüléket szereztünk; az Access rádió munkatársai magyar hangszalagokat készítettek; így a kiállítás tartama alatt az Aotea Centre kép és hangszolgáltatásától függetlenített magyar tárgyú képmagnót és zenét lehetett közvetíteni. A kiállításról Lencse Lajos készített negyvenperces képmagnót, amely rövidesen forgalomba kerül.

A vendégkönyv tanúsága szerint sok érdekes vendége volt a kiállításnak, beleértve olyan magyar családnak a képviselőit is, akik 1880 táján kerültek Új-Zélandba. A kiállítás összeállítására csak néhány hét állott rendelkezésre; az idő rövidségéhez képest az anyag színes, gazdag és sokrétű volt, ezt számosan kihangsúlyozták. Minden nap akadt jó néhány olyan látogató, aki a kiállítás minden betűjét végigolvasta és másfél két órát is eltöltött. Említsük itt meg egy kiwi látogató megjegyzését, aki szerint bennünket, magyarokat rendkívüli büszkeséggel tölthet el az a tudat, hogy ilyen gazdag hagyományokkal rendelkezünk és ilyen szépen ápolni is tudjuk hagyományainkat.

Hát igen. Ha honfitársaink szívét is megdobogtatta néha ez a büszkeség, akkor a kiállítás nem volt hiábavaló. Még azt is idézhetnénk talán, hogy „ez jó mulatság, vitézi munka volt”. Köszönet mindenkinek, aki segített ebben!

Pap Sz & A
az Aucklandi Access Rádió
szeptemberi magyar adásában

1996. DECEMBER, 39B. SZÁM

Amit nem akarunk elfelejteni a fesztiválról

A Csárda

A média már jelezte a közelgő eseményt és a Plaza International Hotel felett már ott lobogott a magyar zászló. Első eseményként, a Hungarian Festival beharangozójaként október 27-én a Plaza főemeletén működő éttermet néhány óra alatt Csárdává varázsoltuk. Petrovics István, a budapesti Gellért Hotel mesterszakácsa ezen a napon kezdte meg a Magyar Ételek Hetét. De a magyar ételek jó híre mellett szükség volt a magyaros környezet előteremtésére is. A Bártfai és Szentirmay család Petrovics István felügyeletével sorra aggatta a Csárda falára Miklós Kati, Lánczy Pali, Lippai Bandi által kölcsönzött magyar szötteket, himzéseket, kulacsokat, bográcsokat és kitűzte a Gellért Hotel plakátjait. Az igyekezett nem volt hiábavaló, a Csárdának

a hét folyamán egyre több vendége volt, s csütörtök, péntekre, mikor Farkas András zenéje is rátehető a hangulatkeltésre, a Csárda kapacitását megtelt. Mesterszakácsunk több mint két tucatra menő menüjének jó híre gyorsan elterjedt. Még Aucklandből, Whangareiből és Christchurchból is voltak Csárda látogatók, s megbízható források szerint a Hotel sem járt rosszul. Szerencsére a kölcsönzött kincsekből senki nem vitt magával egyetlen szuvenírt sem, csupán a ritka alkalom szép emlékét. Talán ezért érdeklődnek már most annyian, hogy mikor lesz a következő Magyar Fesztivál. ...

... Esti Nagykonzert

A magyar néptánc, mint a zene magáért beszél. De ezek együttesen még ékebben szólnak, ha a táncosok mutatós ruhákban léphetnek fel. Bártfai Márta és Murray Zolna tudták, hogy ez mennyire fontos, s az eredetiséghez körömszakadtig ragaszkodva minden tánchoz megtervezték a ruhákat. Megvolt a kalocsai népviselet, a papucs, de még a csizmákat is valahogy előteremtették. Akik nem voltak a színpadon, pedig őket is ünnepelnünk kellett volna, azok a szorgos kezek, akik sokszor éjt nappallá téve fáradhatatlanul varrták a háromtucatnyi táncos ingeit, gatyáit, lajbijait, szoknyáit, blúzait és fejdíszzeit. Még himzésre is maradt erejük! A mellékelt névjegyzékekből kitűnik, hogy ha kevesen is vagyunk itt magyarok, több az áldozatoság, mint amit várhatnánk.

A koncert végén egy boldog tiszteletbeli konzul mondta el köszönetét. Minden táncos oklevelet kapott, Zolna pedig szerető elismerésünk teljes egészét. Az alkalom a második Hungarian Festival befejezését is jelentette. Új-zélandi barátaink elérzékenyedve gratuláltak a Fesztivál gazdag és nívós programjához, s minden magyar úgy érezte, hogy magyarságáról való tanúságtételével, a Fesztiválnak adott munkájával nemcsak a közösséget, magát is gazdagította. A mai anyagi világban ez nagyon jó jel. A jelek arra mutatnak, hogy az első generációs magyaroknak nem kell aggódni, mert vannak, akik tovább éltetik örökségünket. ...

Observations about the Hungarian Festival

... Charity Dinner

Just over two hundred dinner guests came for the Dinner. Those who came thoroughly enjoyed themselves. Paul Szentirmay, Festival Convenor and Honorary Consul, welcomed everyone and explained the significance of the Festival in the year 1996. He then introduced David Ferner, Chairman of Conductive Education Wellington, who spoke briefly about what Conductive Education is and thanked the Festival for the charity contribution. The Magyar Paprika Dance Group enchanted the audience with their dances, first the sung Karikázó, then the Sztalmári with Elena on violin and Alistair Cuthill on mandolin. József Kajcsa on cimbalom was a great attraction. József was also joined by Elena and they played the Monti Csárdás. The audience would have liked more, but dinner was waiting - the Menu of Gundel Salad, Gulyás soup, choice of chicken (Kárpáti csirkemell) or beef (Beefsteak magyaros csirke májjal) were simply delicious. András Farkas started to play during the first course; many could not hold back and got up to dance to the beat of his music. After the main course, a video on Hungary to mark the special celebration of 1996 was very well received. Thanks are due to the Ambassador for providing the original tape [and to Thiam for the edited version. Editor].

The Mayor of Wellington, Mr Mark Blumsky, the dinner guest speaker, spoke of the value of multi-cultural communities in Wellington, including the contribution of the Hungarians, and how Wellingtonians can be very proud of what Wellington can offer. Dessert - black cherry strudel (Meggyes rétes) with whipped cream, and coffee followed. Those with the "Hungarian's soul and heart" danced the night away as András Farkas continued to enchant everyone with his music, and just as well there was a larger dance floor this time.

Joli Stipkovits and Francesca Maurer made sure from the start that the Dinner would be a success with their hard work in organising tickets to be sold and seating arrangements for everyone. ...

1997. FEBRUÁR, 40. SZÁM

AZ ÚJ-ZÉLANDI MAGYAR KÖZÖSSÉG ÉRDEMRENDJE

Célja:

1) hogy elismerje az új-zélandi magyarok legjobbját, azokat a férfiakat és nőket, akik magatartásukkal és tetteikkel hosszútávon bebizonyították, hogy egyéni boldogulásukon túl, tehetségüket, eredményeiket, igyekezetüket, a rendelkezésükre álló erőket és javakat úgy irányították, hogy ezek összessége társadalmunkat, azon belül pedig a magyarságot érdemben szolgálja;

2) hogy az új-zélandi magyar közösség kifejezést és elismerést adjon a magukat így megkü-

lönbözőtő honfitársainak és ezzel az aktusával a magyar örökséget az új-zélandi magyarok érdemeivel gyarapítsa. ...

Olvasóink bizonyára örömmel látják Szirmay Márti szobrászművész már is elkészített legújabb alkotását, a fent ismertettet és a lárbb reprodukált ÚJ-ZÉLANDI

MAGYAR KÖZÖSSÉG ÉRDEMRENDJÉNEK mindkét oldalát, melyet egy aucklandi öntőben most öntenek ki számozott medálákba. Az új-zélandi magyar közösség és a tiszteletbeli konzul őszinte köszönettel nyugtázza Márti

önként és komissió nélkül vállalt tervező és kiállító munkáját, és a vele járó sok nehézmunkával töltött órákat.

APRIL 1997, ISSUE NO. 41

THE HISTORY OF HUNGARY

Part 23 of the series written by Endre Maurer

Although Széchenyi was savagely denounced by the magnates, the lesser nobility and the 'middle classes' had regarded him the Prophet of the New Era to dawn on the Land. Like in the biblical times at Jericho, once he sounded the trumpet, the walls of the ancient establishment began to crumble, indeed. However, the pace at which he wanted to move ahead did not satisfy the angry young men led by Kossuth, who wanted nothing else but instant freedom, National liberty. The young 'jurati' turned against him too. Unfortunately for the Country (some historians claim) he was prematurely over-shadowed by Kossuth and was relegated to the role of the 'backbencher'. ...

1997. JÚNIUS, 42. SZÁM

IDÉZETEK

MAGYAR SZERZŐK MŰVEIBŐL

18. rész

The "Quotations from the works of Hungarian authors" column is in its third year. Our readers, who have kept the back issues of the Magyar Szó, have more than 180 quotations to choose from. Although it is increasingly difficult to remember the author and the source of the recently cited quotations, it is a very satisfying experience, when after so many years of reading and using them, we can still remember many.

Vannak olvasóink, akik számára a Magyar Szó egyik legérdekesebb rovata ez a már harmadik éve folytatódó idézet lista. Valószínű azért, mert megegyeznek a sorozat céljával, azzal, hogy a sokat idézett mondásokat összeszedve olvasóink emlékezetét felfrissítsük, s hogy aki talán elfeledte volna, hogy kitől származik az amúgy olyan jól ismert idézet, itt megbizonyosodhassák. Az idézetek nyelvünk kincstárában fontos szerepet töltenek be, s amikor vissza-idézzük őket egy szállal szorosabbra fonjuk magyarságunkhoz való kötődésünket.. Szerzőjük nevét és az idézet forrását a 176. oldalon közöljük.

181) Ah! tudatlansága a nagy jövődőknek! / Mely drága kincse vagy nálunk az egeknek!
182) Hiszek hitetlenül Istenben, / Mert hinni akarok, / Mert sohse volt úgy rászorulva / Sem élő, sem halott.

183) Kit anya szült, az mind csalódik végül, / vagy így, vagy úgy, hogy maga próbál csálni, / Ha küzd, hát abba, ha pedig kibékül / ebbe fog belehalni.

184) A reménytelen szerelem sokkal költőibb, költői feldolgozásra sokkal alkalmasabb, mint a boldog szerelem. A költőt is sokkal jobban ihleti: mert az ihlet legfőbb táplálója a vágy, és az ember nem azután vágyódik, aki mellette van, hanem az után, aki messze, elérhetetlenül messze van.

185) Építkezni csak jó lelkiismerettel lehet. Ez mindenre vonatkozik.

...

[A 174. oldalon felsorolt idézetek szerzői és forrásai:

181) Bessenyei György

182) Ady Endre: Hiszek hitetlenül Istenben

183) József Attila: Kései sirató

184) Szerb Antal: A reménytelen szerelem története

185) Csoóri Sándor: Forgácsok a földön...]

Karikázó napló

Már régóta moco-rog a fejemben az ötlet, hogy jó lenne egy Karikázó Naplót vezetni, ami arra is jó lenne, hogy szélesebb körben megoszthassuk azt amit érdemes. Köszönöm a Magyar Szónak ezt a lehetőséget. Remélem olvasói figyelemmel követik majd a csoportról érkező híreket.

Jó érzés, hogy nevünk van, egyikünk-másikunk izlelgeti, kimondja, valami plusz identitást ad. Én már továbblépnék ennél, a táncsoportot művelődési csoporttá léptetném, ahol nem csak táncolunk, de énekelünk, színjatszunk, beszélgetünk, vitázunk, - műveljük a nyelvet, kultúrát.

Pár héttel ezelőtt volt az **első kis tánc-vizsgánk**. A gyerekek zöme részt vett, három alaplépést kellett bemutatniuk, abból kettőt szólóban aztán az átdobást párban. Ilyet még sosem csináltam, féltem is egy kicsit, a gyerekek is feszültek voltak, ott lógott a levegőben a "nem akarok hülyének látszódni" érzés. Aztán megtört a jég, egymás után álltak fel és megtapsolták egymást. Nagyon büszke voltam rájuk, megállták a sarat.

Element a Bártfai család - nehéz erről beszélni, nem is igazán köszöntük meg nekik mindent amit a csoportért tettek, egyenként is, meg a család is. Reméljük teljesednek elvárásai és megtalálják azt, ami után vágnak. Nekünk per sze már most hiányoznak. A kis ugra-bugra csacska Lilli, a komoly táncos Bálint (elismert-e valaha is neki valaki, mekkora érdem volt ennyi nő előtt kiállni?), a mindent-meglátó-szemű Márti, meg a csendben támogató Gusztí. Ugye, nem felejtetek el bennünket?

A múlt héten búcsúztattuk őket, meg elhívtünk másokat is, hogy egy kis időt együtt töltsünk. Jó volt együtt lenni, megnézni a próbát aztán egy kicsit pletykálni.

...

A következő számban majd ismét beszámolok munkánkról. Addig is, minden érdeklődőt szívessénn látunk!

Murray Zolna

1998. FEBRUÁR, 46. SZÁM

Ki az abszolút...?

ALLERGIÁS?

Aki az allergia szerektől is allergiát kap!

BIZALMATLAN?

Aki kézfogás nélkül megszámolja, hogy megvannak-e az ujjai!

ELŐZÉKENY?

Aki a széktől is bocsánatot kér, ha lábára lép!

ELVTELEN?

Akinek elvből nincsenek elvei!

ERŐS EMBER?

Aki nyakába veszi a várost!

FELEDÉKENY?

Aki elfelejt felejtteni!

FOGORVOS?

Aki ki tudja húzni az idő vasfogát!

FUTBALDRUKKER?

Aki azt hiszi, hogy de Gaulle-t Puskás Öcsi rúgta!

GYAGYA?

Aki egymaga indul egy szellemi vetélkedőn és második helyezést ér el!

GYEREK?

A tengerész, mert felnőtt korában is matrórúhában jár!

HÁZIASSZONY?

Aki a felhőszakadást is bestoppolja!

HOLDKÓROS?

Aki félhold idején fél szemmel alszik!

HÜLYE?

Aki egyedül indul a versenyen és második helyezést ér el.

KATONA?

Aki görbe kardot visz magával a csatába, hogy kanyarban is harcolni tudjon.

ÓVATOS?

Aki ráül wellingtoni telkére, hogy a szél el ne fújja!

KERTÉSZ?

Aki addig locsolja a félcipőt, míg a szára kinő!

MŰVELETLEN?

Aki azt hiszi, hogy Casablanca Casa Nova húga volt!

NYOMOZÓ?

Aki a pénzgylkost is letartóztatja!

PAPUCSFÉRJ?

Akinek otthon keveset szabad, de amit szabad, azt muszáj!

PECHES EMBER?

Aki magába roskad és maga mellé esik!

SKÓT?

Aki más fogához veri a garast!

SZERENCSELTEN?

Akit tömegiszony ellen tömegrendelésen kezelnek!

SZÓRAKOZOTT?

Aki az almát vakarja és a fejét hámozza!

ÚSZÓ?

Aki a boldogságban úszva rekordot javít!

TÜRELMES?

A Magyar Szó szerkesztője, aki helyt adott újságjában

Rosszcsont Palkó tollának!

FEBRUARY 1998, ISSUE NO. 46

The Making Of Kolbász

December in Vác: Christmas time. Also a time of winter, cold weather, occasionally even snow, but certainly kolbász making.

In the last few days of 1997 we participated in one of the great traditions of our Hungarian family circle: the annual kolbász making. Kolbász, a type of sausage, is made from meat, usually pork, with various spices, paprika naturally, added before being made into sausages and then cured by smoking it for several days. But

the procedure is more than just making kolbász, it is about tradition, celebrating food and the satisfaction of working together to make something many people will enjoy. This time will stay with me as one of the highlights of our year in Hungary. Let me try to tell you why.

The process started when Misi, the chief organiser of the kolbász making, bought the ingredients, including 33 kilos of pork, 42 kilos of turkey meat, 30 kilos of pork-belly fat, 1 kilo of home-made paprika, 1 kilo garlic, a couple of hundred meters or more of pork intestine for the casing and salt and pepper. That night we gathered to prepare these ingredients for the following day: crushing the garlic and grinding the meat and pork fat in a small meat grinder.

...

As I write these words I do not want to romanticise the experience, to make it a fairy tale. This would diminish it. It actually doesn't matter - to me anyway - what the kolbász actually tastes like. It wasn't about that. The actual process of making it was no different to how sausages are made all over the world. The final result matters less than what and how we got there. Like all great journeys, it is the travel, not the destination, which truly matters. But it was what I guess we were hoping to find when we came to Hungary: to reach down, to cut through, to seek and find something uniquely Hungarian. As 1997 drew to a close we knew we had found it.

Paul Hellyer, Vác, Hungary

APRIL 1998, ISSUE NO. 47

AUCKLAND NEWS

... The Annual General Meeting and the election of a new committee was held on 22 March.

The President of the Club, Mrs Zsuzsa (Suzie) Mathieson-Kiss, in the February circular invited everyone to meet Dr György Varga, Hungarian Ambassador for Australia and New Zealand, and Paul Szentirmay, Honorary Consul-General, who are visiting Auckland to celebrate the appointment of Miklós Szabó JP, as Honorary Consul, with jurisdiction for Auckland, Northland and the Bay of Plenty areas.

Mr Szabó introduced himself as follows: "It is my pleasure to inform my compatriots that the Hungarian and New Zealand Ministries of Foreign Affairs and Trade had reached agreement in elevating the Wellington post to the status of Consulate-General and at the same time established a new Hungarian Consulate in

Auckland. This decision is effective from 16 January 1998, with Mr Paul Szentirmay now as Honorary Consul-General, while I, Miklós Szabó, am the Honorary Consul in Auckland.

So far I have not received all the necessities to carry out the official duties, although I do have the letter of appointment and the official seals. Other items, such as application forms for passports and visas and the accompanying information sheets will have to be obtained from the Embassy in Australia. Visas and passports will still not be available from here, only the forms. Since I am in employment, I can only be contacted in the evenings or weekends; my home number is (09) 623-4099."

Vicc

Délután 5 óra, hatalmas a gyalogosforgalom a Váci utcában és jön egy rendőr és húz egy hosszú láncot maga után. Megállítja egy rendőrtiszt és ráivall: - Hát persze, hogy mindenféle vicceket gyártanak rólunk, ha ilyet látnak, minek húzza a láncot?

- Alázatosan jelentem: megpróbáltam tolni is, de akkor összegömbölyödött...

1999. ÁPRILIS 53. SZÁM

A „Névtelen Magyar” Wellingtonban

Celebration of the visit of His Excellency Dr Árpád Göncz, President of the Republic of Hungary, Madam Zsuzsanna Göncz and the Hungarian Delegation by the Wellington Hungarian Society on 23 February 1999.

Szentirmay Pál tiszteletbeli főkonzul így köszöntötte a vendégeket:

Isten Hozta Elnök Urat és kedves vendégeinket!

Hadd köszöntsem Elnök urat, Zsuzsanna Asszonyt, Dr. Torgyán miniszter urat, minden egyes tisztelt magyarországi vendégünket, kedves új-zélandi honfitársaimat - hadd köszöntsek mindenkit Göncz Árpádnak egy, a Magyar Tudományos Akadémián elhangzott tanulmányából vett idézettel, amikor ezt mondta:

„Képzelnék a világ térképére - ha nem sérti nagyon magyar öntudatukat a világ egészéhez mérve, icipici önmagunkat. Mert az: icipici. Mégis: az utóbbi időkből sokszor jártam idegenben, és mindig azzal az érzéssel jöttem haza, hogy Magyarországot bármilyen kicsik vagyunk is - külföldön képviselni nagyon könnyű. És kellemes. Mert bárhol tárgyalok, bárhol vagyok is, mindig megkapom azt az elismerést, ami Magyarországot méltán megilleti, hiszen két világtörténelmi folyamatot indított útjára az utolsó ötven esztendőben. 1956-ban és 1989-ben.”

Remélem Elnök Úr, hogy amikor Új-Zélandból hazatér, akkor még inkább megerősödik ez az érzés, hiszen még a Magyarországtól legtávolabb lévő icipici ország, Új-Zéland, s főként annak kétezernyi magyar lakossága ugyanúgy gondolkodik hazánkról, mint azt ími tetszett.

Az Elnök Úr látogatására csak öt évet vártunk, s köszönjük, hogy végül is nem vártunk hiába. Köszönjük, hogy személyesen is megismerhetjük.

És köszönjük Zsuzsa asszonynak is, hogy most már nem csupán újságokból ismerjük, de mi is tanúja lehettünk páratlan emberszeretetének, a

gyöngékre és esesetekre való gondjának.

Mi tudjuk, hogy hazánknak sokkal tartozunk, s bár hosszú éveken nem fogadták el segítőszándékunkat, az utolsó kilenc évben egyre inkább az Óhaza részének éreztük magunkat.

Ma ünnepi a hangulat, de minden boldogsághoz hozzáragad egy kis szomorúság. Talán vannak közöttünk olyanok is, akik nem tudják, hogy jelenlegi nagykövetünk, Dr. Varga György ma van velünk utoljára. Istenem, milyen gyorsan elment ez a négy esztendő! De mindig úgy fogunk Dr. Vargára emlékezni, hogy bebizonyította azt, hogy jó magyar volt. Köszönjük azt amit Új-Zélandért és az itteni magyarokért tett.

Dr. Torgyán miniszter úrnak és a hivatalos küldöttségnek, valamint a vállalkozók csoportjának köszönjük, hogy oly hathatósan hozzájárultak a két országot összekötő híd megépítéséhez. Reméljük hamarosan belekerülhet a Guinness Book of Records-ba, hogy ez a híd „a

világ leghosszabb és legsikeresebb hídja”.

Nem is kell tehát felsorolnom, hogy mi, akik itt maradunk mit kérünk a küldöttségtől.

Az Elnök úrtól csak két dolgot kérünk. Először is azt, hogy tekintsen minket, új-zélandi magyarokat annak az „icipici országnak”, Magyarországnak, lélekben nemcsak részeként, hanem fontos végváráként.

Másodszor pedig azt, hogy amikor majd programja egy kicsit elcsendesedik - írja meg mindazt, amit más nem tud megírni.

Kedves vendégeink már sokunkkal találkoztak, de ha kimaradt volna valaki, akivel nem találkoztak, mint például azok az itteni magyarok, azok a régi jó magyarok, akik már az égből vigyáznak ránk, vagy azok, akik itt lennének, de betegágyukat nem tudják elhagyni, akkor szolgáljon a következő szerény program az új-zélandi magyarok istenhozottjaként.

Wellington, 1999. február 23.

1999. JÚLIUS, 54. SZÁM

Millenniumi tervek

„A boldogság titka az igénytelenség” – mondják, - az a lelki béke, amikor megelégedettek vagyunk azzal amink van és nem akarunk gazdagabbak lenni, nem számít, hogy mink van vagy, hogy mennyit értünk el és, hogy az emberek mit gondolnak rólunk.

Nem is vitázok ezzel a meggyőződéssel, mert így igaz. E fajta boldogságot kívánok minden új-zélandi magyarnak!

Azt azért csak megkérdem az olvasótól, hogy teljes-e az effajta boldogság? Mert mi van akkor, ha például az egészség hiányzik mellőle? Más is hiányozhat, hiszen mint életünkben mindennek, az emberi boldogságnak is fokozatai vannak. A kosovói menekült boldog volt, mert életben maradt, volt sátra, nem halt éhen... Mégis, a veszélyek és bizonytalanság ellenére most haza akar menni, mert az hiányzik boldogságából.

De mi van velünk, új-zélandi magyarokkal? Van közöttünk olyan is, akinek az hiányzik a boldogságából, hogy hazamenjen élni, - vagy meghalni. A másik végletben olyanok is vannak, akik annyira igénytelenek, hogy mindent feladtak életükben ami magyar.

A Magyar Szó feladata az, hogy tartsa és ápolja a „magyarság lelkét és szellemét” az új-zélandi magyarságban. Mert hisz abban, hogy aki éli magyarságát az boldogabb, mint az, aki feladta. Bár csak többekhez eljutna és többeket elgondolkoztatna amit egy-egy számában magyar örökségünkől fel tud ölelni! A Millennium közeledtével köteteket írhatnánk, de mi a legfontosabb?

Az a legfontosabb, hogy míg a legtöbb ember-

nek a Millennium csak Millennium, azaz a kereszténység 2000 éves évfordulója, addig a magyarnak a Millennium kettős évforduló, mert a 2000-ik év Magyarország ezeréves fennállásának is évfordulója.

A 2000-ik évnek római jele „MM”, a magyarok a kétezredik évet MAGYAR MILLENNIUM-nak (MM) nevezték el. Lapunkban sokszor mondtuk már, hogy a magyarság többlettértéket jelent, s az tudja ezt igazán, aki hazánk határain kívül kell, hogy éljen. Nemcsak otthon, de szerte a világban, - hisz mindenhol élnek magyarok, - különféle eseményekkel készülnek a MM-ra.

A helyi magyar közösségek bizonyára eltervezték már, hogy mivel tehetik emlékezetessé ezt a jelentős évfordulót. Nem önzés az az ország központi fekvésű Wellingtonjában, hogy a Wellington környéki magyarok egy, az egész új-zélandi magyarság nevében felállított magyar emlékművel akarják a kétezres évfordulót megjelölni. Ha sikerül, büszke lehet majd rá minden új-zélandi magyar!

A Szabadság Kopjafa, a magyar történelem minden egyes szabadságharcosának emlékére faragott emlékmű, mely pillanatnyilag a Főkonzulátus előtt várja méltó helyét, oda kívánczik, ahol majd a Székely Kapu, egy magyar kertecske és a bronztábla fogja hirdetni, hogy magyarok is élnek Új-Zélandban és akik meghaltak közülünk, új-zélandi földben nyugszanak.

Mi a legfontosabb ezzel a tervvel kapcsolatban? Az, hogy magyarságunknak maradandó emlékeztetője megvalósuljon. Mégpedig úgy valósuljon meg, hogy az új-zélandi magyarok legszélesebb köre magáénak vallja. Ezért a Magyar Szó augusztusi számában szeretnénk bemutatni részletes terveinket és az emlékmű megvalósításához meghívni mindazokat, akik osztozni akarnak a MM szellemében.

Szentirmay Pál

APRIL 2000, ISSUE NO. 59

The Killing of the Tisza

How can a river, a floating, waving, long volume of water be killed? Answer: by poison. An enterprise in Nagybánya (Baia Mare), Erdély (now Northern Romania), owned in equal shares by the Romanian Aurul S.A. and the Australian Esmeralda Explorations, has been extracting gold with a technological process involving the use of cyanide, a lethal poison. The wall of the reservoir, holding the waste, collapsed due to unprecedented heavy rains and snowfalls, and discharged its contents in the nearby Szamos (Somes) River, which being a tributary, carried the cyanide into the Tisza.

More than 100,000 cubic metres of cyanide entered the water, killing fish and other aquatic creatures, crabs, snails, and the whole micro world. Over 100 tonnes of rotting fish have been collected so far, and they are still finding more. Also, otters, foxes, even wild pigs feeding on the fish suffered death. While the waters may have cleared within a reasonably short time, copper, zinc, lead and other heavy metal traces embedded in the soil will remain for about 15 years, according to expert estimation.

... Much water will flow down the Tisza, nevertheless, even after payment of compensation, before the Tisza purifies, vegetation revives, fish, birds, animals return, and the river again provides livelihood and enjoyment for the population.

Dr Alex Szakáts,
retired professor, Wellington

DECEMBER 2000, ISSUE NO. 62

Fun Time with Boncos

Sziasztok Pajtások!
Hi there my Friends!

Did you remember to shine your boots and put them out on the windowsill before you went to bed on 5 December? Mikulás will have filled them with goodies if you did, and may be a stick or two as well, because he keeps a note of all the boys and girls, of how good they've been all the year through. And now we have the wonderful time of year coming up that I reckon every child loves. Do you count down to Christmas with an Advent calendar? And what about an Advent wreath – do you light a new candle every Sunday before Christmas until all four are lit? It's such a lovely time preparing all the little presents we give – to our parents, to our grandparents, to our brothers and sisters and to our friends. And have you noticed just how special your present is, if you made it yourself? I hope you enjoy these decoration ideas I have for you. Have a wonderful Christmas and a fun-filled New Year!

Boncos

2001. JÚNIUS, 64. SZÁM

Levél Magyarországról

The historical feature film, **Sacra Corona**, is the product of four years' intensive work by producer, **Gábor Koltay**, and screenplay-writer historian, **István Nemeskürty**. The film's creators pay tribute to the celebration of a thousand years' existence of the Christian Hungarian state. The film portrays the Saint László era and the historical development of the Holy Crown graphically and with emotional intensity. In this issue of the Magyar Szó our letter from Hungary is from **Gábor Koltay**, who also produced the rock opera, "István a király", which has become well-known in our communities over the past decade, and the acclaimed film, "Honfoglalás", in 1996, in commemoration of the eleven hundredth anniversary of the Hungarian Conquest of the Carpathian Basin. He gives us the inside story on what lies behind his new film, **Sacra Corona**, released in April - in salute to the Magyar Millennium.

Millenniumi Sacra Corona

Nemeskürty István forgatókönyve alapján, Koltay Gábor rendezésében négyévi intenzív

munka eredményeképpen elkészült a **Sacra Corona** című történelmi játékfilm, amellyel az alkotók a keresztény magyar államiság ezeréves fennállásának ünnepe előtt kívánnak tisztelni. A film Szent László korát és a Szent Korona kialakulásának történelmi időszakát ábrázolja látványosan, érzelem-gazdagon.

Kedves Barátaim!

Gondoljunk bele, miért meghatározó Szent László uralkodása a Szent Korona misztériumának kialakulása szempontjából? István megteremtette a keresztény magyar államiság alapjait, betöltötte küldetését, nagy műve azonban a halálát követő véres trónviszályban veszni látszott. Tanulságos paradoxon a történelmünknek, hogy éppen az István által megvakítot Vazul unokái, Salamon, Géza és László szövetkeznek az önpusztító beháború fölszámolására, - ám Salamon hataloméhsége és álnoksága következtében ez a szövetség szétesik, s az ő háborúságukból Géza és László kerülnek ki győztesen. Géza korai halála után László király lesz az, aki megteremti a békét, kiteljesíti István művét, s az európai nagyhatalmak sorába emeli országunkat. A kollektív nemzeti emlékezet magas, erős, bátor és okos férfiúnak látja őt, akit a társadalom, a nép egyértelműen támogatott. Volt miért fölnézni rá, s van miért tisztelnünk őt ma is. Rendkívül ügyes diplomataként megőrzi az ország szuverenitását, jó kapcsola-

tokat ápol a francia, angol és bizánci udvarral, megszerezvén Horvátország szövetségét kijuttatja a magyarságot a tengerig. Államférfiúi és hadvezéri tekintélyét mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy az európai uralkodók a kereszties hadak vezérének szánják. Életművének csúcspontja István szentté avatása (1083-ban Istvánnal együtt öt magyar szentet avattak, köztük a filmben szereplő Gellért püspököt!), s az államalapító földi maradványait oltára emeli a fehérvári székesegyházban. Szimbolikus cselekedet ez, bölcs államférfira valló, keresztényi gesztus: nem a bosszúvágy vezette, hanem a Szent István-i mű tisztelete, s a szeretet parancsa. A Szent Korona az ő uralkodása alatt vált a nemzet egységét jelképező szimbólummá: a mindenkori királyok fölé emelt, személyektől független, nemzetet jelképező hatalom.

Talán már az elmondottból is feltűnő a gondolati azonosság az új filmem, s két megelőző alkotásom, a Julianus barát és a Honfoglalás között: mindhárom mű nemzettudatunkkal összefüggő kérdéseket érint, az utóbbi évtizedekben alaposan megcsappant nemzeti önbecsülésünket kívánja erősíteni. Ezt a kérdést különösen időszerűnek tartom a XXI. század elején egy olyan világban, amelyben a globalizációs folyamatok közepette a nemzeti jelleg gyengüléséről félünk.

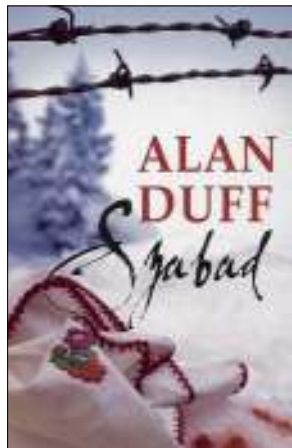
...

Budapest, 2001. május 12.

Koltay Gábor rendező

DECEMBER 2001, ISSUE NO. 66

"Szabad" Free

On Friday 2 November 2001 at the Wellington City Council Chambers approximately 100 people gathered to celebrate the commemoration of the 1956 Hungarian Revolution and the launching of Alan Duff's book *Szabad*, written about the plight of the Hungarian people culminating in the 1956 Revolution and as a tribute to their bravery and perseverance.

The evening started on an informal note with Hungarian style finger food and fine Hungarian wine for those who felt so inclined. Copies of the book were being sold and autographed by Alan Duff. There was a display board with photographs depicting different scenes from the Revolution and in general there was a lot of chat-

ter and mixing of friends, and for those who had lived through the Revolution the stirring and discussing of a lot of memories, I feel sure.

Then on to the formalities of the evening being held in the Mayoral Chamber, which was decorated with all things Hungarian and looking very grand. The music playing was Beethoven's Egmont Overture, which was played on Hungarian Radio over and over on 23 October 1956, as it was the only record in the studio when the university students occupied the building.

Community representative, Iván Bródy-Solt, said a few words of welcome, after which he introduced the programme, which started with the singing of the Hungarian national anthem, the Himnusz. The screening of original BBC footage of interviews with freedom-fighters during the Revolution followed, after which we were treated to members of the Karikázó dance group performing a delightful and graceful dance from the Kalotaszeg region.

With the conclusion of the commemoration, proceedings were handed over to Michael Moynahan, Managing Director of Random House, the publishers of Alan Duff's books, who spoke a few words. He handed over to our Hungarian Honorary Consul-General, Paul Szentirmay, who thanked the dignitaries and various persons for their presence and help and then went on to speak of the Revolution and the arrival of Hungarians in New Zealand and of how frustrating it was for them to convey to the people

around them, in the broken English they spoke, their story and the events taking place in Hungary at that time and how he hoped now, after all the years that had elapsed, that this book *Szabad* would go some way in telling the story for them. He thanked Alan Duff for the time and effort he had taken to write the book and said that he felt sure the book would be well received, finishing his speech with a quote from István Bibó about the memory of the Revolution being a banner for freedom throughout the world.

Alan Duff then spoke about how he had been inspired to write a book about the Hungarian Revolution through a friendship he had formed with a young freedom-fighter and whose story he had listened to whilst living in England at that time, of the many attempts made and the years it had taken to bring all the facts together and write this book and of how nervous he felt to be a Maori daring to write about Hungarian historic events and of just how he might feel if the "boot was on the other foot"! He found himself pushed to the edge with the writing of *Szabad* and at one point stopped and subsequently wrote *What Became of the Broken Hearted* in 3 weeks and had it published, before returning to the writing of *Szabad*,

but now felt happy and confident enough with what he had written to have it published. He thanked Paul Szentirmay for all his help and direction, which did so much to bring the book to life and also Klara Szentirmay-Hellyer for her help and assistance. He said he felt honoured to see all his friends there to support him and thanked his wonderful family, his children and particularly his wife who was always at his side.

Speeches and formalities over it was back to socialising with friends and discussing events until the end of a very pleasant evening and what, we all hope, will be the launching of a very successful book for Alan Duff and the story of the Hungarian people's plight in 1956 in striving to be SZABAD. The commemorative celebration for the 23 October national day had been deferred by the Wellington Hungarian Community to take place so as to coincide with the launching of Alan Duff's *Szabad*, which seems very apt in that the chosen date was 2 November, "All Souls Day" - a very good day to honour all those who lost their lives fighting for their Country in their bid to be szabad and also a day to remember all our loved ones and friends who have departed.

Claudette Berecz

How to Cope with Illness

- Dr Endre Maurer

I recently read the book "Chronic Fatigue Syndrome", (Warner Books Inc., New York, 1997 Montco.). Its author, G.C.Fisher, is a long-time sufferer of this malady. He believes that since CFS is a mystery from the medical angle, and there are therefore no recognised accepted cures for it, the afflicted have no option but to discover, realise their inner resources to combat the illness. Before I deal with these aspects, however, I would like to summarise his views on CFS...

... One day, I was called out to a school to assist a teacher with a difficult child. She was physically handicapped and intellectually retarded. The family had arrived recently and the highbrow parents insisted that she attend a mainstream school. The teacher's complaint was that the girl could do nothing constructive and continuously disrupted the class. Can she hold a pencil and draw a line? - I asked the teacher. I guess she can - said the teacher. So we set up a program starting with simple tasks like copying figures and gradually we extended both the complexity of the tasks and the time required to complete them. So one should not dwell on what one cannot do...

2002. JÚNIUS, 68. SZÁM

[Szentirmay Pál utolsó vezércikke]

Összhang a szabadságért és két hazánkért

A Wellingtonban tervezett magyar emlékmű már ismert fogalom a Magyar Szó olvasói számára, hiszen az elmúlt három év alatt többször beszámoltunk a Magyar Millennium Projektéről (MMP). Eredetileg a Magyar Millennium évfordulójára terveztük megvalósítását, bár a volt Wellingtoni Városi Tanács is szívesen látta volna magyar emlékművet, több éves tárgyalás ellenére sem kaptuk meg azt a zsebkendőnyi telket, amire méltó emlékművet állíthattunk volna fel.

De változnak az idők és változnak az emberek, s az új polgármester segítségével a tárgyalásokat újra kezdve, örömmel számolhatunk be arról, hogy Wellington kellős közepén, a parlamenttől 300 méterre, a nagy forgalmú Molesworth és Hawkestone utcák sarkán egy nagyszerű, takaros telket kaptunk.

Az emlékmű és a körébe teremtett emlékkert leírása a 145-147-ik oldalakon olvasható, ebben a cikkben azzal kell foglalkoznunk, hogy miként tudjuk azt saját erőnkönél és az új-zélandi és magyarországi patrónusok és szponzorok segítségével megvalósítani. Elsősorban a saját erőnkre kell hagyatkoznunk, hiszen ez minden ízében az új-zélandi magyarok emlékműje.

Minden bizonnyal ez lesz az új-zélandi magyarok legnagyobb vállalkozása. Senki nem tagadja, hogy szétszórtságunk és provinciális érdekeltségünk miatt ez aligha lesz könnyű feladat. Igaz ugyan, hogy többször tanúságot tettünk arról, hogy véleménykülönbségeink ellenére nagy dolgokat is el tudtunk érni. Aucklandban és Christchurchben volt már több magyar kiállítás, valamint Wellingtonban két Magyar Fesztivál is (1994 és 1996), azonkívül nagyszabású találkozók nemcsak ott, ahol több a magyar, hanem New Plymouthban és Dunedinben is, melyek a helyi magyarok rendezésében sikeresen mutatták be Magyarországot és óhazánk népét. Célunk az volt, hogy az új-zélandiak jobban megismerjék örökségünket. Mindszenty kardinális, vagy a Köztársasági Elnök látogatása alkalmával százak vettek rész ünnepségeinken, és az Új-Zélandba látogató magyar művészek és sportolók sikere nyomán száz és száz magyarbarátot szereztünk.

Ilyen alkalmakra ritkán kerülhet sor és az a meggyőződés él bennünk, hogy kultúránk és évezredek értékeink olyan örökséget jelentenek, melyből minden nemzet gazdagodhat, ha meg tudjuk osztani velük. Bár Új-Zélandban jó néhány itteni magyar által alkotott szobrot láthatunk, a magyaroknak nincs egy olyan emlékeztetője, ami történelmünknek és sorunknak magyarázataként szabadságszeretetünket örökítené meg. Álljon a Szabadság Kopjafa és kultúránkat idéző székely kapunk egy olyan kertben, ahová egyaránt szívesen tér be a fővárost látogató utas, vagy a szépet megbecsülő környékbeli.

Más nemzeteknek is van itt emlékműve, vala-

mennyi a két ország közötti barátságáról és baktársi szellemről beszél. Szóljon a magyarok emlékműve arról is, hogy a háború és az 1956-os forradalom után ide befogadott magyarok nem feledték el, hogy mivel tartoznak befogadó hazájuknak és büszkék arra amit egy szabad, multi-kulturális ország építéséért tehetnek. Most, hogy az emlékmű mégis megvalósulhat, neki kell látnunk a munkának, elsősorban az emlékmű költségeinek előteremtéséhez. Nekem jut ki az a megtisztelő, de nehéz feladat, hogy a szervező bizottság nevében, ennek a vállalkozásnak sikere biztosítására minden új-zélandi magyar támogatását és aktív részvételét kérjem. Abban is reménykedek, hogy a meghívást nem hallgatja agyon a magyar közösség, s a Magyar Szó olvasóinak segítségével eljut azokhoz is, akik az MMP-ről eddig nem hallottak.

Az elkövetkezendő hónapok folyamán az MMP bizottsága körlevelek és egyéni megkeresések útján számot ad arról, hogy minden magyar anyagi lehetőségein belül mi módon tud részt venni ebben a nagy vállalkozásban. Legyen a Magyar Millenniumi Emlékmű tanúsága annak, hogy itt is áldozatra kész a magyar. Mert a székely kapu ősvénye magyar neveket megörökítő téglákkal lesz kirakva, a kert négy padja magyar adományozók neveit fogja hirdetni és a Szabadság Kopjafa tövében a gyorsan múló idők ellenére is megnyugodva gondolhatunk majd arra, hogy a magyarok emlékműve utódaink számára is megőrzi annak gondolatát, ami elődeik számára a legfontosabb volt.

Szentirmay Pál

JUNE 2002, ISSUE NO. 68

Excerpts from News about Hungarians in New Zealand

Christchurch News

...The Hungarian swimming team arrived in Christchurch on 26 March for the Veterans' Swimming World Championships. A Hungarian water polo team arrived few days later. There were 19 altogether. On 31 March, Easter Sunday, we held a dinner with music to which we invited the whole Hungarian swimming team. Helen Gaal and Ica Som made the tasty dinner. One of the swimmers is a renowned singer and entertainer back home and she gave a wonderful performance to entertain us all. With an exchange of gifts and taking plenty of photos and video, the evening will be etched in our memories forever...

Erzsébet Pálfi, correspondent

Auckland News

Our last meeting was held on the 7th April, when we had the pleasure of meeting Dr. Szabó László Zsolt, first secretary of the Embassy of the Republic of Hungary (Canberra), his wife Tünde and daughter Lili. dám Magó started the Easter fun reciting a traditional rhyme and sprinkling little Lili with some Eau de Cologne. There were some coloured and chocolate eggs for the "watering boys". For dinner we had seasoned peppers, apple and cheese cakes, prepared by Aranka and Elizabeth. Piroska Odersky was looking after the bar. John Petrie entertained us with music. Éva Frantz, Csilla Weiser and Les Bulbuk also gave a helping hand with setting the tables and serving the food. A big thank you to all...

Aranka Pap, correspondent

Wellington News

...It was a shame that the Cultural Attaché's visit from the Embassy in Canberra fell on a Friday, because people don't seem to like venturing out so much at the end of a hard week. It was all the more disappointing because László Zsolt Szabó's visit was combined with Imre Gyöngyös's "Válogatott versei" book launch.

The twenty or so people who did come seemed glad of it – on one hand what László Zsolt Szabó had to say about his position's responsibilities (mainly in the cultural sphere) were interesting. On the other it's not every day that you can be witness to historic events and the launch of Imre Gyöngyös's book was just this – the first Hungarian book to be published in Hungarian in this country. Hon. consul-general, Paul Szentirmay, also chief-editor of the Magyar Szó (publisher of the said book) introduced the poet and the book. This was followed by a ceremonial cutting and offering to all of the cake, which had been baked and decorated with a Hungarian coat-of-arms by the hon. consul-general's wife, Thiam...

Klára Szentirmay, correspondent

2002. Szeptember, 69. szám

Gyászból kivirágzóan

„Tél legmélyén tanultam meg végre, hogy bennem rejtőzik a legyőzhetetlen nyár”

- Albert Camus (1913-1960)

Az élet megy tovább! Hányszor hallottam ezt már, s valahogy mindig bosszantott. Megvigasztalni végképp nem vigasztalt meg, holott biztosan az lett volna kimondásának szándéka, de amikor az ember nagyon elkeseredett, vagy megvigasztalhatatlanul szomorú, akkor nem a tovább-bal akar foglalkozni. De az élet valóban megy tovább s pont ennek elkerülhetetlensége az, ami érdekes paradoxonnal állít szembe, mert a továbbélés maga az, ami éltet.

A magyar népművészetnek és mondavilágnak egyik legrégebbi jelképe, az életfa is erről szól, - a fatörzs és abból az eget felé terjedő ágazatok és virágok, magába foglalja az életet, a termékenységet és a szétágazó családot vagy nemzetséget. A növények megszületnek, nőnek, beérnek és meghalnak, a szemünk előtt történik hasonlóképpen saját életünkhöz. De a növényzet tavasszal újraéled, a mi földi életünk pedig halállal véget ér. És itt az életfa gondolatának nyitja: az örök megújulás.

Most nekünk is a megújulással kell foglalkoznunk. Elveszítettünk egy vezért, nem is akármilyen vezért. Sokáig mutatta az utat, és most azon tűnődünk, mi lesz? Sokunknak egyszerűen elképzelhetetlen... ugyanis magyarságunkat képviselte. A mi magyarságunkat. Mindig arra biztatott, hogy ápolgassuk szeretett anyanyelvünket, hogy törődjünk magyarságunkkal és főleg arra, hogy fogjunk össze. Nagy híve volt annak, hogy az összefogásban rejlik a továbbélés útja. És sose hagyta magát lebeszélteni meggyőződéséről. Neki volt igaza, ezt az eredmények bizonyították.

Viszont az élete végéig nagy bánata maradt, hogy sok éven át igazából nem sikerült úgy együtt állnunk, hogy annak gyümölcse legyen. Ezért volt szívügye az új-zélandi magyar emlékmű, - úgy látta, felállítása utolsó alkalmat nyújt az 56-osoknak, nem beszélve a háborúsoknak. Még halála napján is arról beszélt, hogy minden magyart fel akar szólítani – nem csak mint konzul, hanem mint magyar és új-zélandi, hogy „legjobb magyar érzése” szerint adjon az emlékműre. Összefo-

gásra készítetett egy olyan célra, amely jóval nagyobb, mint amit egyénileg el tudnánk érni, és amely a szabadságot és reményt ünnepli.

Nagy koncepciójú ember volt, és a sors most az itt maradtakra bízta a haladást, a befejezetlen ügyek befejezését. Akár az életfa, amely a nemzedékek váltakozását jelképezi és az összmagyarságot is összefűzheti, itt a mi kihívásunk, - csak össze kell fognunk. A legjobb magyar érzésünk szerint kell tovább mennünk, kell összefognunk, és mi is megtapasztaljuk a megújulást.

Szentirmay Klára

Gyöngyös Imre:

Elkötelezettség (ódon módon)

Milyen csoportot képviselhetek még?
Kiknek lehetnék még a bajnoka?
Hazámon kívül még mi mást szeretnék?
A jó magyarnak nem kell más soha!
A bennem alvó HAZA újraébred
amint magyarrá ajkamat nyitom.
Hazám eszméje csak ily távol érhet
mélyen, erősen s ilyen áhítón.
S mert ártatlanul voltunk elnyomottak
oly annyiszor múlt ezredünk alatt,
szívemhez elnyomott ártatlanoknak
rabszolga sorsa bár közel marad,
teljes szívemben magyar nemzetem
sorsát sorsomként hűen viselem.

(2002. június 1.)

SEPTEMBER 2002, ISSUE NO. 69

Óhazánk hű fia

- Szentirmay Pál gyászmiséjén elhangzott beszéd

Since Wednesday the national flag at the Hungarian Embassy in Canberra has been flying half mast. It is to tell that the Republic of Hungary is mourning the loss of one of its great sons, a true Hungarian.

Since Wednesday the telephones of the Embassy seem never to stop ringing. Private subjects of the official Hungary, people from the Ministry of Foreign Affairs, the Prime Minister's Office, the Office of the President, present and former diplomats, officials of the present and past governments request us to convey their sincere condolences to the family of Paul. This outpouring of sympathy in Hungary should convince you of what you certainly feel by the outpouring of sympathy here in New Zealand, that you are not alone in your grief.

Paul Szentirmay was held in high esteem for many reasons - for his achievements, for his knowledge, for his sense of duty and responsibility, for his readiness to serve the community, for the causes he espoused, for the courage he was fighting the deadly disease with and simply for being a decent human being.

Paul was a Hungarian by birth and a New Zealander by destiny. A proud Hungarian and a dedicated New Zealander, he served both his native and chosen nation with his utmost. He had brought great honour to Hungary in New Zealand and was always mindful of New Zealand interests while acting as a linkage between his two nations. The Republic of Hungary was very fortunate to have him as its official representative in Wellington.

On the recommendation of Viktor Orbán, the former Prime Minister of Hungary, by a decree signed on the 4th of June this year, the President of the Republic of Hungary conferred upon Paul the Officers Cross of the Order of Merit of the Republic of Hungary, as a recognition of his outstanding services to the Hungarian community and for the promotion of cooperation and friendly relations between Hungary and New Zealand. Paul decided not to receive the award while being on a visit to Hungary last month. He wanted to be given the recognition of his native land on the soil of his chosen country. It wasn't to be in his lifetime.

Not only a Hungarian and a New Zealander, but by living in an international family, he was too a cosmopolitan. His life exemplifies that patriotism and cosmopolitanism are far from being irreconcilable, in fact they reinforce each other. Paul's life achievement too gives us the strength of hope, belief and conviction that true people are to succeed in life.

May his soul rest in peace, and let us pray that the angels of heaven guard him well, because he deserves such a guard.

Isten Veled Pali bácsi, nyugodjál békében! Emlékedet megőrizzük.

Ferenc Jári
Chargé d'Affaires a.i.
Embassy of Hungary, Canberra

JUNE 2003, ISSUE NO. 72

What Promises To Be an Unforgettable Celebration

It seems unbelievable: excavation work on the site of the Magyar Millennium Park on the corner of Molesworth and Hawkestone Streets is actually about to start. In the meantime the Magyar gate is en route from Székelyudvarhely in Transylvania. And we are about to place the order for the engraved pavers which will etch all our names in stone forever.

Well, sadly not quite all of our names. Only 10-15 percent of New Zealand Hungarians have chosen to be part of our memorial. About half of them live in the Wellington region, 10% in Dunedin, another 10% in Auckland, less than that in Christchurch and the remainder spread from the south to the most northern tip. Notably we also have one from Australia - an ex-Wellingtonian who moved to a better climate for health reasons 20 years ago, but has never forgotten where he once belonged...

* * * STOP-PRESS * * *

The unveiling of the Magyar Millennium Park will be held on St Stephen's Day, 20 August, with special guest MÁRTA SEBESTYÉN!

SEPTEMBER 2003, ISSUE NO. 73

Új-Zéland államfőjét, Her Excellency, The Honourable Dame Silvia Cartwright-ot Szentirmay-Ross Nikola és öccse Erik segíti Új-Zéland Magyar Millennium Parkját hivatalosan megnyitni.

Fotó - Thiam Ch'ng Szentirmay

Her Excellency, The Governor-General of New Zealand, The Honourable Dame Silvia Cartwright assisted by Erik and Nikola Szentirmay-Ross in officially opening New Zealand's Magyar Millennium Park.

Photo - Thiam Ch'ng Szentirmay

Reason to celebrate - late August 2003

The Magyar Millennium Project
management committee:

Back row left to right: Bandi Maurer, Peter Stipkovits, Greg Szakáts, László Hidvégi, Steve Fejős; front row left to right: Erzsike Stipkovits, Klára Szentirmai, Thiam Ch'ng Szentirmai

"Christmas Story" original oil painting by Éva Borka

2003. SZEPTEMBER, 73. SZÁM

Levél Magyarországról

Kedves Barátaim!

Ma arról szeretnék írni, hogy mire lehetünk mi, magyarok büszkék. Ez éppen most aktuális, amikor az európai népek közösségébe visszakerülünk.

Valamikor a Kr.u.

700-as években egy nagy nép költözött a Dnyeper és a Kárpátok közé: az ősmagyarok. Tíz törzsből állt ez a népesség, s abból a 2 korabeli arab feljegyzésből levezetve, miszerint vezérük 20.000 harccal vonult a csatákba, vissza lehet következtetni a lélekszámra. E szerint ez a nép 400.000 lelket számlált s hogy ez milyen nagy szám: ekkoriban Nagy Britannia lélekszáma (az Ír szigettel együtt) volt éppen ennyi.

És ekkor ez a nép egy igen nagy horderejű döntést hozott: egyetlen vezért választott a 10 törzs élére, akinek mindenki feltétlen engedelmességgel tartozott. Még 300 évvel később, a keresztes hadakkal hazánkon átvonuló nyugati krónikások is feljegyezték és nem győztek rajta csodálkozni, hogy szemben a nyugati hűbériségi visszasságokkal, itt egységes vezetés érvényesült.

Nos első büszkeségünk:

1. A magyar volt az egyetlen sztyepei nép Európa földjén, mely itt államot tudott létrehozni, át tudta venni a nyugati népek eredményeit s ezt az államiságát a mai napig, immár 1100 év óta meg tudta őrizni.

2. 1100 körül Kálmán királyunk törvényt hozott, miszerint „boszorkányokról, melyek nincsenek, semmilyen eljárás ne legyen.” Miközben a „művelt Nyugat” tízezer számra égette el az ártatlan nőket, Magyarországon nem voltak boszorkánypercek, nem volt soha boszorkányüldözés. (Csak megemlítem, hogy az amerikai Salem-ben a hírhedt boszorkányper kerekén 700 évvel később történt.)

3. 1222-ben, a Magna Carta után 7 évvel (és attól függetlenül) tehát a világon másodikként az Aranybulla rögzítette az alattvalók jogait a királlyal szemben azzal a záradékkal, hogy fegyveres ellenállásra is jogosultak, amennyiben a király nem tartaná be kötelezettségeit. A koronázáskor kerekén 700 éven át minden király esküt tett az aranybullában foglaltakra.

4. Európa államai közül egyedül a középkori Magyarországon voltak a zsidók teljes jogú polgárok. Nem kellett megkülönböztető jelzést használniuk (bár a pápa többször szót emelt ezért), nem kellett gettóban lakniuk, szerezhetek vagyont, bármilyen foglalkozást űzhetnek, vallásukat szabadon gyakorolhatták. Két királyunknak is zsidó volt a tárnokmestere - mai szóval, - pénzügyminisztere.

A Habsburgok trónra jutásával ez a helyzet romlott, de zsidóellenes pogromok soha nem voltak Magyarországon.

5. A török megszállás időszakában az önállóan maradt Magyarországon, tehát Erdélyben a világon elsőként hoztak türelmi rendeletet a vallások ügyében. 1572-ben törvény mondta

ki, hogy mindenki szabadon követheti vallását és ebből számára semmi hátrány nem származhat (pl. közhivatalok betöltésénél). Ez a törvény nemcsak első volt a világon hanem jócskán megelőzte az utána következőket: a IV Henrik francia király (akinek „Párizs megér egy misét”) 1598-ban adta ki híres Nanti edictumát (türelmi rendeletét), a nagy vallásháború (a 30 éves háború) pedig csak 1648-ban ért véget.

6. Az 1956-os magyar szabadságharc, a gazdasági megújulási törekvés (az új mechanizmus), a piaci szempontok érvényesítése, szakadatlan küzdelem a személyi szabadságjogok kiszélesítésére stb. után Magyarország volt az első a Szovjetunió megszállott országok között, mely politikai és gazdasági rendszerváltást tudott kieroszakolni, mely példát röviddel utána valamennyi szovjet megszállt ország követett. Így valóban igaznak érezhetjük Antall József volt miniszterelnökünk szavait: „Magyarország egy puskalövés nélkül megnyerte a Nyugatnak a 3. Világháborút.”

Úgy érzem, a fentiekre valóban büszkék lehetünk s ezeket csodálatos koszorúként egészítik ki az utóbbi 150 év magyar költői, írói, képzőművészei, zeneszerzői, zenészei, tudósai, feltalálói, Nobel díjasai.

Arra kérek, Barátaim Benneteket, hogy a fentieket juttassátok el minden egyes ott élő magyarhoz, és tudatosítsátok minél több újjeléndival is.

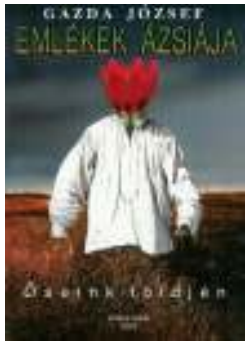
Valamennyi olvasóm: a régi szeretettel üdvözöllek:

Budapest, 2003. június 26.

Horváth Z. Kálmán
okl. építészmérnök

2004. JÚNIUS, 76. SZÁM

MESSZI ERDÉLYBŐL

József Gazda lives in Transylvania and has travelled the world extensively over the years collecting data about Hungarians for the various books he has written about Hungarians and their Hungarian-ness. Ilona Bernád also lives in Erdély

and writes books about folk medicine, naturopathy and healing. Their visit to New Zealand was limited, unfortunately, to the Wellington area, but they both managed to collect what they regarded as valuable data for their research. ...

Látogatásuk folyamán elkelték az idehozott könyvek, de azóta pótolták. Az érdeklőtől, kérem lépjenek kapcsolatba a szerkesztővel (tel. (04) 9737507), vagy Auckland környékén Pap Szilárdal (tel. (09) 5233855). Egyelőre még több könyvből lehet választani, az ár egyformán \$20 könyvenként plusz postaköltség. – Szerk.

2005. MÁRCIUS, 79. SZÁM

SENTIMENTS OF AN OCTOGENARIAN CAVALRYMAN

- by Tom Paulay

Your most interesting "December in Hungarian History" [*Magyar Szó*, issue 78] revived my fading memories. They flooded me over several nights. Under an inner urge, I decided to pass on to you some historical facts of possible interest, which entwined my personal life and also that of my family.

On December 14, 1921, the day the citizens of Sopron decided in the plebiscite that the old city should remain part of Hungary, rather than be attached to Austria, my mother turned 20. The following year she married my father and in another year she delivered her only child, me. The family grave in St Michael's cemetery in Sopron records the date of the first burial of my ancestors in 1730. While growing up, I heard many details of the activities of my mother's family during those stirring days in 1921. My favourite uncle, one of the 4 pharmacists of the

town, was enraged about the fact that, after some 400 years of the co-existence, often unhappy, of the Austro-Hungarian Empire, Austria, in accordance with the Treaty of Trianon, accepted a slice of mutilated Hungary. To the end of his life he stuck to his resolution that he would never again set foot on Austrian soil, a few kilometres away. His brother and many of his friends lived across the newly drawn up border. The royal honour of the freedom of the city was bestowed on my hometown in 1277.

I was emotionally even more affected by your references to the southern Polish village of Limanowa, some 230 km north-west of Hungary, 55 km south-east of the city of Krakow. ...

...I do realize that the sentiments of an octogenarian cavalryman have little appeal to post-war generations who were fortunate to be spared the ravages of senseless war. However, old soldiers should be permitted to recall difficult times, shared in the spirit of noble traditions with friends and to grieve for those whom they have lost. Without being aware of it, they served a meaningless cause.

Thank you for triggering these memories at my sunset. Thank you for your remarkable contributions, as a native Kiwi, to the understanding of the complex history, the culture and the role of outstanding individuals of our loved country, Hungary.

2004. DECEMBER, 78. SZÁM

Árpádházi Szent Erzsébet érkezése Új-Zélandba

-Vak véletlenek sorozata, vagy egy égből küldött ajándék?

- Szirányi István tudósítása Lower Hutt-ból

A couple of years ago Steven Szirányi told us about the beautiful chapel named after the Hungarian St Elizabeth, that had been opened at St Peter & Paul's church in Lower Hutt. The chapel, which seats up to 80 is a bright and sunny welcoming place. But the Szirányi-s decided the chapel needed something more than the plaque explaining who St Elizabeth of Hungary was and so Steven set about asking friends and relatives back home for ideas.

In the piece below Steven tells the delightful story of how the beautiful painting of Hungary's St Erzsébet, the work of Rita Sonkodi, came about. It really does seem that there must have been some divine intervention...

The unveiling of the painting took place on

Saint Elizabeth Day, 17 November 2004 at the Chapel. Anyone is welcome to drop in at any time to see the painting and visit the Chapel at St Peter and Paul Church, 60 Knights Rd, Lower Hutt.

Egy-két évvel ezelőtt a „Magyar Szó” lapjain már jelentettem azt a jó hírt, hogy a Lower Hutt-i Szent Péter és Pál templomunkhoz közösségünk egy kápolna kibővítést épített, amit magyarországi Szent Erzsébetről neveztek el.

Az épület kb. 60-80 személy befogadására képes. Három oldalról színes ólomkeretes ablakokon besugárzó nap és világosság meleg, barátságos hangulatot kelt a kápolna térségében.

A bejárati ajtótól balra egy szerény, bekeretezett szöveg leírja Szent Erzsébet életének adatait és a kápolna létrejöttének történetét. De mi néhányan, akik gyakran ellátogatunk ide, hogy hétköznapi misén, szertartásokon részt vegyünk, már egy idő óta úgy éreztük, hogy a kápolnának fókuszpontra van szüksége, egy – az Erzsébetet ábrázoló művészi szobor, festmény vagy dombormű formájában. ...

... Hogy a festmény Erzsébet ember-szeretetét, szerény egyéniségét, királyi származását, a kosár és a rózsák szimbolizmusával leirt csodát, a színek és a viselet gazdagon illusztrált magyar mivoltát milyen erővel és művészettel

összesíti az mind a szemlélő (merjem mondani: az Óhózzá imádkozó?) egyén hangulatától és beállítottságától függ.

Egy dolog biztos: Sonkodi Rita ezt a festményt minden Új-Zélandban élő magyar számára festette, és az Ó és az Új haza közötti kapcsolat elmélyítése és életben tartása érdekében nekünk ajándékozta.

Innen ered meggyőződésem, hogy Erzsébet képe nem vak véletlen, hanem egy Égből küldött ajándékként jutott el Szedegről Lower Huttba.

Ahol a kápolna ajtaja egész nap, minden nap, nyitva van!

SEPTEMBER 2005, ISSUE NO. 81

Gyógyítók a természet

- Bernád Ilona rovata

[angol összefoglaló]

In this issue, natural and folk-healing therapist, Ilona Bernád, looks at the role of diet in our health and well-being. On the basis that research has proven that what we eat bears a direct relationship with our state of health, Ilona details the various vitamins our bodies need and the various foods those vitamins can be found in. Most of what Ilona says will not be new to readers, as these days quite a lot of media attention focuses on the fact that relatively few of us eat as we ought to.

In summary, Ilona says about half the food we eat should be raw vegetables, fruit, nuts, seeds and the like, as these are the best sources of vitamins. Instead of meat, which overburdens our liver and kidneys, we should consume soya products,

dairy products, potatoes cooked in their jackets and various seeds. Instead of refined sugar products we should eat fruit, including naturally hydrated fruit. Fats and butter ought to be replaced with sunflower-oil and the like, white bread with wholemeal or wholegrain. Instead of vinegar we should use lemon juice, and instead of hot spices such as curry and hot paprika Ilona recommends a range of natural spices. The same can be said for beverages: mineral water instead of tap water, herbal teas instead of regular tea and coffee.

Changing the things we eat takes time and Ilona recommends doing it gradually. And of course apart from eating the healthier balance of food, we need to be fasting one day a week and 3 days every 3-4 months on a liquid diet, as outlined in Ilona's article "Fasting on Liquids, Fruit Days" in the last issue.

In conclusion Ilona outlines the "Kolláth breakfast", recommended for "strengthening the nervous system", which has worked well for some of her patients for example in regulating the digestive system and with chronic fatigue. The "Kolláth breakfast": (for adults) pu 3 tablespoons of finely ground wheat flour (can be ground in a coffee grinder) into a glass or porcelain dish, add 5 tablespoons of water and leave to stand overnight at room temperature. Eat it the following morning on an empty stomach, adding 1-2 spoons fresh lemon juice, honey, yoghurt, 15-20 grams fresh or dried fruit, and oil-seeds according to taste.

2006. MÁRCIUS, 83. SZÁM

Gyöngyös Imre:

Nemzetkeverők dala

Őszre, ha jár, gólyamadár
is messzire készül,
messzesodort minket a sors
bús száműzetésül.

Merre zavart annyi magyar
harcdúlta hazája,
szerteeső, múltbavesző
országának a kára.

Mégse szidom rózsaszírom
létünk tovaszálltát.
Szép a világ, dísze virág,
bárhogy lekaszálták.

Gólyamadár még hazaszáll
minden kikeletre.
Otthonokat más haza ad
a vándor örökbe.

Gyermekeink élete mind
félíg magyar élet,
nemzetet ölt magvul a föld
népötözétének.

Tiszta szívünk hordja színünk:
magyarra tekintsen
mind, aki lát és a világ
gazdagszik a kincsen!

2006. JÚNIUS, 84. SZÁM

LEVÉL MAGYARORSZÁGRÓL

Négy hónappal ezelőtt egy hatalmas, idegen városba költöztem. Ismeretlen utca nevek és kiszámíthatatlan busz járatok fenyegettek: csak az előre kitervezett, legbiztosabb utakon merem járni, és az esti órákban alig mertem kilépni az ajtón egy nagy csapat ismerős kísérete nélkül. Nem kalandoztam végig ezen az óriási, csodálatos városban, mert nem az enyém volt, és nem vigyázott rám. Budapest számomra még csak egy fogalom volt, egy idill kép, ami napsütésből, kávéházakból és hímezett terítőkből állt.

Szembe nézni a mindennapi, mozgalmas, szokatlan élet tempójával igen félelmetes és kellemtelen gondolat volt. ...

... A nagyon korareggeli órákban is élmény Budapesten lenni. „Fél-magyar”-ként nemzetközi kollégiumban élő fiatalokkal együtt, elég sokat járok osztálytársaimmal, barátaimmal a városban ilyen szokatlan órákban. Rengeteg külföldi fiatal helyét találja ilyenkor a belvárosban - körülbelül olyan, mint Váci utca napközben, amikor néha úgy tűnik a környéken senki sem beszél magyarul. De szinte mindenki barátságos; bárkivel szóba áll az ember hamar kiderül, hogy valószínűleg őnekik is a szívük egy kisrésze Budapesté, és ilyenkor elmosolyodik az ember, mert ismeri az érzést.

Idegen városba érkeztem, de most már nem idegenben vagyok. Most amikor kipillantok az ablakon a negyedik emeletről, bár ugyanaz az óriási, csodálatos város tárul ki előttem, mint azelőtt, most kacsintanak rám a nyüzsgő esti fények és érzem, hogy Budapest karjaiba zár. Budapest, 2006. május 16.

Hellyer Zsófia

DECEMBER 2006, ISSUE NO. 86

NEW ZEALAND PARLIAMENT Tuesday, 24 October 2006

Motion [5987]

Hungarian Revolution - 50th Anniversary

KEITH LOCKE (Green): I move, *That this House (1) commends the Hungarian people as they mark the 50th anniversary of the October 1956 Revolution, which set the stage for the democratic changes which occurred in 1989 in Hungary and other Eastern European countries; (2) expresses its condolences to the people of Hungary for those who lost their lives fighting for the cause of Hungarian freedom and independence in 1956 as well as those individuals executed by the Soviet and Hungarian authorities in the 5 years following the Revolution, including Prime Minister Imre Nagy; (3) welcomes the achievement of democracy in Hungary in 1989, and the progress its people have made since then; (4) reaffirms the friendship and cooperative relations between the Governments of Hungary and New Zealand, and between the Hungarian and New Zealand people; (5) notes that over 1,000 Hungarian refugees came to New Zealand after the Revolution was crushed by Soviet forces; (6) recognises the significant contribution of the Hungarian community to the progress of New Zealand over the last 50 years; and (7) asks the Speaker to convey this motion to the Speaker of the Hungarian Parliament.* Motion agreed to.

Ref: www.vdig.net/hansard/content.jsp?id=1496474

1956-2006

Hungarian Revolution

50th Anniversary

Commemorative Events in New Zealand

Otago and Southland

We dedicated Monday the 23rd of October to remember the tumultuous events that shook Hungary 50 years ago today. This is what we did. We started the day at 10am with a special Mass by Father Gerard at St Peter Chanel Church in Green Island, Dunedin. We lit a candle for each of the Hungarians who has passed away in Otago and Southland and one for all those who lost their lives in the 1956 uprising. It was very emotional. The Mayor of Dunedin, Peter Chin attended and is seen on the photo below helping to hold our flag.

Then it was on to the Woodhall Gardens where the City of Dunedin has donated and installed a park bench, with plaque, to commemorate the occasion. Dunedin's Mayor, Peter Chin gave a short speech reminding us that the desire for freedom is a basic need of humans and the sacrifices people will make to have that freedom. The bench seat was blessed by Father Gerard. We had such a beautiful, warm and sunny day, that many people chose to attend this outdoor event.

We then went to Glenfalloch Restaurant which is situated in the most beautiful Glenfalloch Gardens, for a private lunch where over 100 people gathered together. Many had put up old photos on our display board which was a popular gathering corner. We renewed friendships, remembered and honoured those who could not be with us and celebrated 50 years in New Zealand. The Honourable David Benson-Pope, Jan Flood and Father Gerard were our special guests. The excellent food, the atmosphere and the buzz of excitement is something we shall remember fondly for many years to come.

Christchurch

The "Rise up Hungarian!" exhibition sponsored and hosted by the Canterbury Museum and organised by Helga Dombay was ceremoniously opened on 6 October 2006 with about

a hundred guests present. There were several local distinguished guests as well as many Hungarians and museum staff there. The exhibition attracted many visitors and much praise over the two months it was open.

On 22 October 2006 at Our Lady Of Fatima Church a service was held in conjunction with the usual 10am mass in remembrance of the 50th anniversary of the 1956 Revolution. The priest praised the heroic act of the Hungarian people in their love of freedom and their country. Following the service the Hungarian National Anthem was sung. A good number of Hungarians attended this service.

After the mass guests assembled at the Hungarian Club in Hardy Street for a continuation of the commemorative programme which was opened with a welcome by the President of the Club, Steven Tóth. The programme included "Prelude to the Uprising" sung by Gail Tóth, continuing with a chronology of events of the Revolution by Steven Tóth, an

account by presented by Elizabeth Pálfi. This was followed by George Petrovics speaking about his personal experiences during the Uprising, then Hungarian folk songs sung by Zsuzsanna Lukin, a poem, "Piros a vér a pesti utcán", read by Tibor Bóth. Prof. Tom Paulay related memories of a Hungarian refugee's arrival in New Zealand. Judit Chambers talked about educating the newly arrived Hungarians in Christchurch and Sirko Helyett presented a poem by Iván Dér. The programme concluded with the Hungarian and NZ anthems and was followed by midday dinner, which was then followed by a DVD screening of a documentary of the Uprising.

Auckland

On Sunday, 22 October there was a commemorative mass held at St Benedict's with many official guests present including Minister Chris Carter. Then in the afternoon about 170 people came together: Hungarians, their friends, family and numerous diplomatic representatives to mark the 50th anniversary of the Hungarian Revolution. There was a display depicting the events of the Revolution. The festive dinner was thanks to the generous efforts of Mónika and István Tóthmihály and Tamás Paulovits. Photos of the event can be downloaded from the website prepared especially by Frank Kruchio:

www.magyar:magyar@rhca.gotdns.com/.

On the actual day, 23 October a special commemorative mass was celebrated at St Michael's church in Remuera by Father

Stephen Berecz, with a small gathering afterwards.

During the entire day of the 23rd the Hungarian flag was flown from Auckland Harbour Bridge.

Wellington

The 50th anniversary was commemorated in Wellington with a series of events, the first of which was an exhibitions of photos and newspaper articles from New Zealand newspapers from 1956-57. The exhibition was at the Wellington Central Library and ran from 6 October until 6 November,

On Sunday, 22 October the masses held over the course of the day at the St Mary of the Angels in Wellington paid tribute to the victims of the Revolution.

That same day Hungarians and New Zealanders alike braved the atrocious weather to play or watch soccer at Athletic Park in Newtown. The first game featured 3rd generation NZ Hungarians – "the little ones", the second game 2nd generation Hungarians playing Wellington United (and the more experienced Wellington team won). But the game that everyone was waiting for was the old

Hungaria team who came fro far and wide for this reunion match. There were players from Christchurch, New Plymouth and even Australia who came to join their Wellington team mates. In spite of the weather no-one was disappointed – it was a great game between Hungaria and the Wellington +60 Masters, which Hungaria won 4:1. This major undertaking was organised by Julius Beck and Steve Fejős.

On the Sunday evening there was a commemorative dinner at the Duxton Hotel with some 130 attending. The programme was a moving commemoration featuring special quests MP Maryan Street and author of "Szabad", Alan Duff. Imre Gyöngyös recited some of his poems about 1956 and Honorary Consul Klara Szentirmay also spoke. In a spontaneous turn

of events Attila Börzsöny visiting from Kamo, Frank Klement and Rowena Somogyváry shared memories.

On the 23rd itself more than a hundred gathered at the Magyar Millennium Park where Magyar Millennium Park Trustee Steven Szirányi on behalf of New Zealand Hungarians, the Hon Marian Hobbs on behalf of the NZ Government and Klara Szentirmay on behalf of Hungary spoke a few words and laid wreaths. At the reception that followed in the nearby National Library Imre Gyöngyös and Alan Duff added their colour to the commemorations where numbers had swollen to about 200. Guests were invited to view the display and help themselves to refreshments afterwards.

The next day, 24 October was even more atrocious weather-wise, but that didn't stop the handful of Hungarians who went to Parliament to witness the motion being moved by Keith Locke in commemoration of the Revolution's 50th anniversary [see p.18].

Wednesday, 25th there was a Hungarian Concert at St Andrews on The Terrace featuring Hungarian music played by pianists Péter Nagy and Emma Sayers and sung by Zsuzsanna Lukin. The church was full and the recital very well-received.

Later that day there was a reception held at Parliament co-hosted by MP Keith Locke and Honorary Consul Klara Szentirmay, at which Lajos Tóth also spoke movingly.

The mass and candle vigil held on 4 November to mark the crushing of the Revolution was celebrated by Father Brian O'Connell with involvement of most of the 50 people there.

The last event in Wellington's commemorative series was the lecture given by visiting historian from Hungary, Dr Sándor Szakály. The hundred or so members of the audience were mostly New Zealanders – members of the Institute of International Affairs – who were most interested in the subject.

2007. SZEPTEMBER, 89. SZÁM

EGY FANTASZTIKUS ÉV ÚJ-ZÉLANDON!

Calling it "A Fantastic Year in New Zealand", AFS exchange student, Gabriella Knoll, shares her experience of New Zealand with us. Arriving in early February last year Gabriella had an eventful journey here, missing the Sydney connecting flight to New Zealand thanks to bad weather in Europe. But it seems once she arrived in New Zealand she never looked back....

Körülbelül 12 éves lehettem amikor eldöntöttem, hogy én is részt szeretnék venni egy cserediákprogramon, ugyanis a testvérem ez időben volt kint egy évre Ausztráliában. Azt tudtam, hogy egyszer én is el fogok menni valahova, de hogy hova, arról fogalmam sem volt. Négy év elteltével eljött az idő, hogy én is mehetek és döntsek, hogy hova. Végül Új-Zélandot választottam. Hogy miért azt nem igazán tudom. Szerettem volna minél messzebbre menni, ami sikerült is, ugyanis ennél messzebbre már nem nagyon lehetett volna.

2006. február 2-án elindultam Budapestről, ahonnan először Bécsbe, majd Kuala Lumpurba repültem, onnan Sydney-be, majd Auckland-ba. Az utazás nem volt igazán zökkenőmentes, ugyanis mikor Bécsben leszállt a repülő, nagyon rossz idő volt. Így a gép, amivel Sydney-be repültem több mint két óra késéssel indult így a csatlakozást lekéstem Sydney-ben! Beszélni akkor még nem is igazán tudtam angolul, úgyhogy németül próbálkoztam, szerencsémre volt, aki értett is. Kaptam aznap estére egy hotelszobát, ami tényleg nagyon komfortos volt, bár aludni nem tudtam az időeltolódás miatt. Másnap reggel egy kisbusz vitt ki minket a reptérre, azokkal együtt akik még előző nap lekésték a csatlakozást, bár cserediák csak én voltam egyedül. Aznap délután végre odaértem Otorohanga-ba, ahol ezt az egy évet töltöttem. Találkoztam Dawn-nal (ő fogadott engem). Csak mi ketten voltunk ugyanis ő már idősebb és a gyerekei már mind felnőttek. Van két kis unokája is, akik Papamoa-n laknak. Sokan kérdezték, hogy nem volt-e rossz, hogy nem volt fogadótestvérem és, hogy egy idősebb hölgygel laktam, de szerintem mellette senki nem unatkozhat. Nagyon vicces személyiség és nagyon kedves. Igaz hogy nyugdíjas, de rendszeresen tanít úszást a helyi uszodában, ahova én is mindig lejártam, ugyanis én 8 évig versenyző voltam, így néha be is segítettem neki, amikor kisgyerekeket kellett tanítani. Szóval egyáltalán nem bántam meg, hogy vele maradtam egész éven át. Eleinte azért furcsa volt, hogy kevesen vagyunk a házban, mert itthon Magyarországon, a szüleimmel, nagypapámmal és a testvéremmel lakom együtt....

Knoll Gabriella

Kaposvár, 2007. szeptember

Gyöngyös Imre dedikálása az idő kapszulában elhelyezett könyvében

Utódoknak

*Üdvözlötünket egy régmúlt időből
itt küldjük nektek, sok kedves rokon;
reméljük megtalál egy jobb időben
s uralkodtok egy még szebb korszakon.*

*Kíváncsiságunk csak hiába kérdi:
láttunk minden fenyegetést vajon,
a földromlás rátok mit tudna mérni,
hagytunk-e mérget annyi földlakón?*

*E könyv inkább csak a múltunkra tér ki
és elidőz szabadságharcokon.*

*Ebből tanultunk lelkeinkben élni,
hogy ti is eltűnődjete azon!*

The Press of Other Lives

- Panni Palásti

*Like a leaf of grass
in a dense pasture
I am entwined in the tendrils
of other lives.*

*My roots tangle
with their roots.
My need for light
shares their need.
My reach for food
meets with their hunger.
I dream their dreams
and drink their tears.*

*Their faces may fade
on my night screen,
their cries may be muted
by my remote,
but they echo,
claim and touch me,
make me swallow
more than I can hold.*

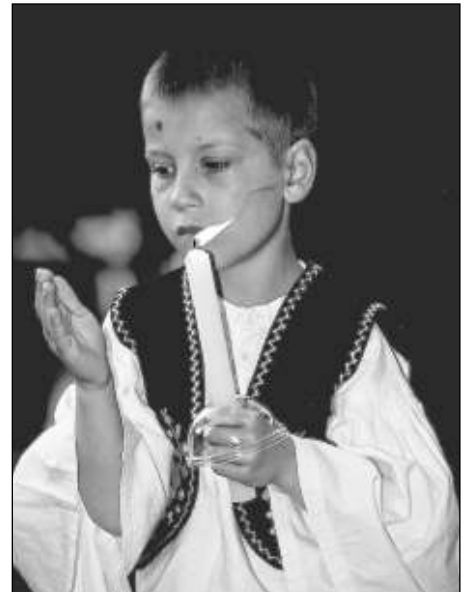
DECEMBER 2008, ISSUE NO. 94

Famous Hungarians Ferenc Puskás

- columnist Paul Hellyer

The recent passing of one of Wellington's most colourful Hungarians, Attila Varga, was an opportunity to be reminded of the glory days of the Hungaria football team, widely regarded as the best soccer club ever in New Zealand. Stories of Varga and his legendary team-mates were told aplenty at his moving funeral service where laughter and tears seem to flow in equal measure. Clearly the football prowess of local Hungarians in the '60s and '70s must have been a wonder to behold. It reminded me of the greatest Hungarian football player, Ferenc Puskás. His story has been told many times and is well-known to all. However, as a true hero of Hungary, his story can be told and re-told, again and again, as the tales of legends should be: for their deeds inspire us, reminding us that greatness can be achieved. The stories of our heroes are the stories of ordinary human beings doing extra-ordinary things, and at the same time with all of their foibles, their sins of omission and commission – their ups and downs – there for all to see... Just as the stories of Attila Varga will be told again and again, we will never tire of hearing about that football genius, Ferenc Puskás. ...

... One way to detail just how great a footballer Puskás was, is to look at the statistics of his remarkable career. There are so many that they threaten to overwhelm, the sheer weight of numbers blurring the achievements they represent. Let us look at some: he scored a total of 84 goals in 85 international matches for Hungary: a feat which surely can never be equalled; in 180 La Liga matches while at Real Madrid, Puskás scored a total of 156 goals: but he also scored goals in some of the greatest games of the twentieth century including two goals in the epic 6-3 match against England at Wembley in 1953 and a further two goals in the 7-1 drubbing of England a year later in Budapest, which remains the heaviest defeat of England in international football. There are many more statistics that give ample evidence of his greatness: suffice to say in 1995 the International Federation of Football Historians and Statistics recognised him as the greatest goal scorer of the twentieth century. ...

A group of eleven children including three "honorary Hungarian children" put together a performance of classic Hungarian Christmas favourites at the Kaleidoscope of European Carols held at the Wellington Botanic Gardens on 30 November 2008.

2009. NOVEMBER, 97. SZÁM

... Máté Tünde kérdezett, Sólyom László válaszolt

MT: *Üdvözlöm az új-zélandi Magyar Szó és az új-zélandi magyarok nevében! A rövid látogatása alatt mennyire sikerült beelátni Új-Zéland életébe vagy az új-zélandi emberek kedvességébe? Tudom az a három nap az nagyon rövid idő, de...*

SL: Nem, három nap az nagyon sok, volt egy csomó hivatalos program, ezeknek is mindig megvan a maga sajátos hangulata. Lehet érezni az ember rögtön szót ért, vagy pedig nehéz megtalálni a kontaktust – itt nagyon könnyű volt. Az is érdekes volt, hogy úgy is szívesen fogadtak, mint egy Európai Unió országát, és ezt muszáj hangsúlyoznom. Ugyanakkor, amennyit lehetett találkoztam magyarokkal, és nem csak ez a két nagy alkalom volt, amikor száz emberrel, vagy ötven emberrel, hanem nem volt olyan hely, ahol ne lettek volna magyarok. A Nemzeti Parktól kezdve a Pető Intézetnek a módszerét alkalmazó gyógyintézetig, ahol a menedzser is magyar volt, és ott voltak a magyar konduktorok. És mindenhol azt tapasztaltam, hogy a magyarok itt jól érzik magukat. Máshol panaszkodni szoktak, legalábbis azt is szoktak, itt nem találkoztam se öreggel, se fiatalal, aki ne azt mondta volna, hogy itt jó élni. Ez egyrészt megnyugtató, másrészt nagyon örültem annak, hogy sok gyereket láttam, akik magyarok fognak maradni, hiszen a szülők gondot viselnek arra, hogy tudjanak magyarul és hogy úgy is érezzenek.

MT: *A látogatásának nagyon fontos szerepe*

van a két ország kapcsolatában. Ön hogy látja, ez a lendület ez folytatható a jövőben?

SL: Minden ilyen látogatásnak az az értelme, hogy utána ez lecsapódik az államigazgatásban, minisztériumoknál. Egyébként itt is tapasztaltam egy csomó olyan félbemaradt dolgot a két állam kormányja között, amit be kell fejezni kezdve a nyugdíjak folyósításától egészen a working holiday agreementig, hogy jöhessenek a fiatalok. Tehát ezeken kívül ez mindig úgy van, hogy utána egy évvel lehet érezni, hogy megindult a gazdaságban valami, vagy pedig a hivatalos kontaktusokban. Úgyhogy azért is muszáj elmenni bizonyos időközönként ilyen tíz évenként egy-egy országba és viszontlátogatások csinálni, mert ez a mechanizmusa ennek.

MT: *Köszönöm, még egy utolsó rövid kérdésem van: Mennyiben változott a magánélete amióta köztársasági elnök lett, mennyi ideje van a családjára, az unokáira?*

SL: Sok időm van, mert az nagyon fontos. Én mindig is otthon dolgoztam, most is otthon dolgozom, és minden munkát fölhoznak a lakásra. Az unokák meg tulajdonképpen otthon vannak nálunk, úgyhogy sokszor hallom, hogy valaki van, vagy látom a nyomokat a konyhában, hogy ott voltak a gyerekek, tehát ilyen szempontból nem változott meg az életem.

MEETING WITH THE PRESIDENT OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

Auckland News

Our Club organised a well-spirited reception for His Excellency László Sólyom and his entourage on 25 September 2009 at Romfords Restaurant in the Tamaki Yacht Club. The evening's programme started with addresses: Elizabeth Surányi's welcome, Mr Miklós Szabó Hon Consul remembered the story of his own migration to New Zealand and emphasised the importance of cultural understanding towards other communities.

His Excellency László Sólyom expressed his pleasure in meeting Hungarian communities during his official travels, and the importance of preserving and teaching our culture to the newer generations even if they do not speak or speak very little Hungarian.

Following the addresses and before the delicious buffet-dinner we listened to Ági Harmath and Péter Doublinszki who played Monti's Czardas in their own transcription for flute and guitar. After dinner His Excellency joined each table and had a personable conversation with all the participants. The guests happily used the opportunity to get their photos taken with him. There was a group photo taken at the end of the evening.

We would like to express our thanks to all those who helped this evening to become a success. Special thanks to Elizabeth Surányi for organising the venue, to Péter Szamoskózi for designing entrance tickets and programmes, to Zóya Kószegi for preparing name tags,

George Baloghy for taking photos and Edit Simpson for being MC and for general coordination of the event. Above all we would like to thank all our 53 guests for their contribution in presenting Hungary's first man a friendly and enthusiastic Hungarian Community in Auckland.

Edit Simpson, secretary

Wellington News

They say a picture speaks a thousand words, so we will let the photos below taken by Gábor Hellyer tell the story. Suffice to say the President's visit was an event that will be long remembered and fondly by many.

Apart from the official delegation comprising 18 visitors from Hungary and 12 from New Zealand, Wellington Hungarians were pleased to welcome 15-20 compatriots from other parts of the country, ranging from Dunedin to Auckland. It was with some relief that everyone donned their sunglasses as rain had been and was to be the order of the day throughout the country before and after 27 September.

About 200 people gathered for the commemoration at the Magyar Millennium Park, which following a few words of welcome by Master of Ceremonies Jozef Citari, began with an old Hungarian prayer said by Dániel Váry, followed by the Himnusz sung by all those gathered. Then His Excellency László Sólyom laid his own commemorative paver with which he unveiled 30 other new engraved pavers. This was followed by a wreath-laying ceremony in remembrance of sacrifices made for freedom, with wreaths laid on behalf of the Republic of Hungary, New Zealand, Wellington City and the Hungarian Community of New Zealand. The ceremony was concluded with the Old Hungarian National Anthem (Boldogasszony anyánk) sung by Edit Váry-Dollinger and an impromptu very well-received few words by Mayor of Wellington Kerry Prendergast.

About 150 guests including the visitors to Wellington headed down on foot to Parliament where the reception, co-hosted by Minister Wayne Mapp and the Magyar Millennium Park Trust was held in the Banquet Hall. The President was greeted on arrival with a folk-song sung by Edit Váry-Dollinger. Master of Ceremonies Jozef Citari then introduced a poem written especially for the President by Imre Gyöngyös and recited by Zsófia Hellyer. Chairperson of the Magyar Millennium Park

Trust Klára Szentirmay gave a short welcome address which led into what would undoubtedly have been the highlight of the programme: a medley entitled *Bujj, bujj zöld ág* performed by the Hungarian children's dance group. After the performance president of the Wellington Hungarian Society, Éva Bródy Popp said grace, then lunch was served.

The President spoke in Hungarian after the lunch - his words admirably translated on the spot by his most proficient interpreter - to a very attentive and appreciative audience. Minister Wayne Mapp gave a toast, then there were more folk-songs sung by Edit, with a wine greeting recited by Dániel Váry, before the President set about meeting and greeting the people. It was about 2.30pm when we bid farewell to the President yet again with Edit singing a beautiful old folksong - Erdő mellett estvéledtem.

Thanks are due to many for the success of this most memorable occasion: the Hungarian children's dance group including Évi, Christina and Victoria Grindlay, Györgyi, Réka, Luca and Levente Bushnell, Amos Manktelow (and parents Lynley and Guy), Bendegúz and Zizi Murzsa and their mother Tünde Máté, and Zita and Daniel Keller with their mother Orsi Bácskai-Keller. Thanks also to Jozef Citari, Edit Váry-Dollinger, Dániel Váry, Imre Gyöngyös, Zsófia Hellyer, Éva Bródy Popp for their contribution to the programme.

And for the considerable behind the scenes effort that gave the entire occasion that special touch of class, thanks go to the Magyar Millennium Park Trust, to Tünde Máté, Norbert Murzsa, Steve Fejős, Thiam Szentirmay, Erzsébet Rádics, Matt Grindlay, Gábor Hellyer. Thanks also to everyone who sent photos for the slide show, (which we still hope to make into a book)! Special thanks also to Max Simmons and Vanessa Knippenberg-Donaghy of the Visits and Ceremonial Office for their input into enabling the event to happen.

We are hopefully not the only ones who will remember this visit with fondness - we trust the guest of honour will too!

Klára Szentirmay, MMP Trust

2009. DECEMBER, 98. SZÁM

APRIL 2010, ISSUE NO. 99

Konduktív pedagógia felnőttekkel

2009. novemberében Szentirmay Klára kérdezett Shoshina Innától, a Tui Glen Integrated Neurological Rehabilitation Foundation (Conductive Education for Adults) centrum vezetőjétől.

Inna Shoshina conductor and Frank Schwanner chairman

In the interview below head conductor at the Tui Glen Integrated Neurological Rehabilitation Foundation (Conductive Education for Adults), Inna Shoshina, tells about the marvellous work being carried out at the Centre, primarily with stroke victims, but also with Parkinson and MS sufferers, as well as the occasional adult suffering a brain injury.

SzK Amikor néhány héttel ezelőtt Schwanner Ferivel elég sok idő után felvettem ismét a kapcsolatot, akkor másról jóformán nem is tudott beszélni, mint „Inna, Inna, Inna...”, hogy mindent Innának köszönhetünk itt Aucklandban a Tui Glen Institute-nél. Örülök, hogy végre találkozunk! Meséljen kicsit magáról, hogy hogyan került ide Új-Zélandba.

ShI Először Oroszországban kezdtem a tanulást és ápolónő lettem, tehát az első diplomám ápolónő volt. Dolgoztam egy kórházban tovább pár évig, mint egy anaesthesiology nővér egy műtőszobában. Utána úgy döntöttem, hogy tovább szeretnék tanulni, úgyhogy beiratkoztam a moszkvai szociológia egyetemre. Egy év múlva volt úgy, hogy Magyarországra lehetett menni tanulni és ez egy nagyon special program: vagy cerebraal palsy gyerekekkel vagy felnőttekkel. És akkor el is mentem. Nyolc hónapig csak nyelvet tanultunk...

Famous Hungarians: Alexander Korda

- Columnist Paul Hellyer

The most influential founder of the modern day British film industry was, of course, a Hungarian. I say of course, slightly tongue-in-cheek, but only because the impact of Hungarians on the modern-day film industry is quite phenomenal, so it should come as no surprise that a Hungarian should

play such a prominent role in the British film industry. The subject of this article, Alexander Korda, took the infant British film industry to new heights and meant that it could compete with the best of Hollywood and would remain a powerful force in international film-making.

Alexander Korda was born Sándor László Kellner on the 16th of September, 1893 in the wonderfully named village of Pusztatúrposztó, now known as Túrkeve, on the great Hungarian Plain, some 40 kilometres east of Szolnok...

... After the war Korda continued to make films. He had achieved so much, fulfilled all his ambitions, come so far from that small village on the Hungarian Plain, that he had, again in the words of his biographer, "used himself up". He did manage one more great film before his death in 1955 and that was *The Third Man* written by Korda's good friend Graham Greene.

Korda's funeral was attended by the great and good of the film industry. In his eulogy Laurence Olivier said of him, "He managed the difficult and rare mixture of artist and businessman with an extraordinary virtuosity.", and closed with a line from *Hamlet*: "Take him for all in all - we shall not look upon his like again." ...

2010. ÁPRILIS, 99. SZÁM

EMBEREK ÉS TÖRTÉNETEK

Loorparg (Hári) Zsófia

Zsófia Hári was born in her mother's hometown, Pécs, in southern Hungary in 1975 and grew up in her father's home-

town, Nagykanizsa, to the west. Her childhood memories reinforce strong ties to the region that she preserves to this very day. Her studies specialised in music from an early age, rooted in the world famous Kodály method and she also studied folk-

dance under nationally acclaimed László Papp, until his death...

2003 was the first time Zsófia visited New Zealand, but it was in 2005 when her association with the country became more permanent. That's when she met future husband to be, Terry Loorparg, in Los Angeles on a cruise ship they both worked on, and she moved to New Zealand later that year. Terry is a New Zealander of Estonian and Malaysian extraction, so it was an international family that their daughter, Lili, was born into on 1 April 2006...

1975-ben édesanyám szülővárosában Pécsen születtem, de Nagykanizsán nőttem fel ahonnan édesapám származik. Itt jártam általános és középiskolába ahová felejthetetlen emlékek fűznek. Ezek az évek nagyon meghatározóak voltak az életemben, mind a tanulmányaim és a személyes kapcsolataim területén. A kisgyermekkoromban kötött barátaimhoz a mai napig nagyon szoros szálak kötnek, függetlenül az országok közötti távolságtól.

Általános és középiskolás éveimnek a zene és a néptánc meghatározó része volt, én azon szerencsések közé tartozom, akik a Kodály Zoltán világhírű magyar zenepedagógus módszerén nőttek fel. Az iskolai énekórák és énekkafuktáció mellett szolfézsra és hegedű órákra jártam 8 éves koromtól, így természetesnek adódott, hogy a gimnáziumban ének zenéből is érettségiztem.

Az első néptánc tanfolyamra 6. osztályos koromban iratkoztam be a Nagykanizsán, de országosan is nagy tiszteletben tartott Papp László néptánc oktató óráira. A középiskolás éveim alatt Laci bácsi súlyos betegség miatt elhunyt, és akkor hagytam abba a táncot, amit a mai napig rettenetesen sajnálok...

... Terry új-zélandi születésű, de szülei bevándorlok. Édesapja Észtországból, édesanyja meg Malajziából származik. Kislányunk Lili, 2006. április 1-en született egy igazi multikulturális család legfiatalabb tagjaként...

